

En verder:
Kunststoffenhuis slaat kennisbruggen/5
Holstlezing over bloed en de poëzie van onderzoek/11
Alles over nieuwsgroepen en de tue.markt/15

25 november 1999 / jaargang 42

Cursor/12

Informatie- en opinieblad van de Technische Universiteit Eindhoven Redactie telefoon 040 247 29 61 fax 040 245 60 33 e-mail cursor@tue.nl

Nog te weinig ICT-onderwijs met notebooks

Veel studenten aan de TUE vinden dat de notebooks te weinig in het onderwijs worden gebruikt. Dat zegt de Progressieve Fractie in de notitie 'Notebooks op de TUE: wel geslaagd, maar niet cum laude'. Uit de notitie blijkt ook dat eerstejaars studenten ontevredener zijn over de kwaliteit van hun notebook dan ouderejaars.

Veel studenten vinden dat het notebook te weinig in het onderwijs gebruikt wordt. Eerstejaars zijn nogal eens van mening dat hun notebook in kwalitatief opzicht niet voldoet. Sommige eerstejaars blijken verder behoefte te hebben aan cursussen om te leren werken met hun notebook. Tweede- en derdejaars klagen dat ze hun notebook niet kunnen upgraden.

De uitkomsten van de satisfactiepeiling 1999 onder studenten geven geen duidelijk beeld over het gebruik van de notebooks die elk jaar aan eerstejaars uitgereikt worden, vindt de Progressieve Fractie (PF). Daarom besloot de politieke partij zelf een enquête af te nemen onder de notebookstudenten.

De PF ondervroeg 229 studenten, representatief verdeeld over de faculteiten. Uit het onderzoek blijkt dat de notebooks gemiddeld 6,4 uur per week worden gebruikt voor aan het onderwijs gerelateerde activiteiten en acht uur voor zaken die daar niets mee te maken hebben. Gemiddeld geven de studenten aan het notebookproject een 6,7. Onder eerstejaars scoort het project een 7,1, tweedejaars geven een 6,6, derdejaars een 6,4. De PF signaleert verder enige opvallende zaken.

De PF trekt in de notitie de conclusie dat de implementatie van notebooks nog lang niet geslaagd is. Er is overigens voor ICT-onderwijs met notebooks wel draagvlak onder de studenten, zo constateert de PF. Zeker de eerstejaars vinden dat de kwaliteit van het onderwijs verbetert door de notebooks. Mogelijk komt dat omdat de eerstejaars meer gebruik maken van ICT-onderwijs dan ouderejaars, aldus de PF.

Docenten moeten meer gestimuleerd worden om met het notebook te werken en hun onderwijs hierop aan te passen, vindt de PF. Studentassistenten, AIO's en het Onderwijs-servicecentrum kunnen daarbij helpen. Om dit te bereiken is er meer tijd en geld nodig. De PF wil daarom meer centrale middelen vrijmaken.

De PF stelt verder voor om preventieve maatregelen tegen RSI te nemen./•

Kunst van Dali

Rijp voor de sloop, zo staat het toekomstige onderkomen voor Bouwkunde op het TUE-terrein. Het kale karkas past echter goed in de traditie van de Chinese kunstenaar Zhang Dali die vooral muren in afbraakpanden en -buurten bewerkt. Daarmee uit hij zijn verzet tegen de wijze waarop stedelijke ont-

wikkelingen plaatsvinden. Twee graffiti-achtige portretten zette hij dinsdag 23 november op de buitenkant van het gebouw. Om te voorkomen dat zijn kunstwerken ten prooi vallen aan de slopershamer houdt hij zijn portretten uit. Dat was in dit geval echter niet nodig. Foto: Bram Saeys

In 't kort

Loos alarm in Hoofdgebouw

De brandweer rukte dinsdagmorgen rond negen uur uit vanwege een brandmelding in het Hoofdgebouw. Het bleek echter loos alarm te zijn. De boosdoener was een in werking getreden rokmelder aan het plafond van de begane grond bij de draaideur aan de zuidzijde. De toegang tot het Hoofdgebouw werd door de brandweer na korte tijd vrijgegeven.

Eindhoven van licht naar technologie

De stad Eindhoven gaat zich de komende jaren afficheren met technologie. Vorige week koos de gemeenteraad namelijk voor de slagzin 'Eindhoven, voorop in technologie'. De raad had veel moeite met het vaststellen van deze slogan. Grootste probleem daarbij was dat het woord 'licht' er niet in voorkomt, terwijl Eindhoven wel bekendstaat als de 'lichtstad'.

Diefstallen

Uit de F-vleugel van het Paviljoen is maandagochtend 22 november computerapparatuur gestolen. De afgelopen twee weken zijn er meer meldingen gedaan van diefstal. Het gaat om onder meer portemonnees en een lap-top.

'Weg met centrale diensten'

Het spook van AVA (Added Value Analysis) waart rond. Alle dienstverlenende afdelingen zijn bezig hun diensten uit te splitsen in een 'must, want' of 'nice'. Inmiddels is er ook een website ingericht.

Op de site <http://frontpage.tue.nl/ava/> staat ook een korte discussie over de dienstverlening bij de TUE. Een zich 'AMi' noemende schrijver geeft onder het kopje 'Weg met centrale diensten, alle

dienstverlening bij O&O?' het volgende commentaar: 'In faculteiten is vaak te horen dat de centrale dienstverlening eerder een rem op het O&O-werk vormt, dan een ondersteuning! Als men daarnaast hoort hoeveel dienstverleners er centraal werken, krijgt men visioenen van vele extra O&O'ers die aan te trekken zijn!'

Zeven minuten later al kreeg hij of zij antwoord van Adriaan van Mierlo, hoofd van het Facilitair Bedrijf: 'Deze reactie is in-

derdaad een veel gehoorde verzuchting binnen de faculteiten. AVA biedt in die visie dit walhalla. Terecht? Deels wel, als gevolg van de ongecoördineerde -voor de O&O'er daarom vaak erge- niswekkende- manier van dienstverlening door de centrale diensten! Voor een groot deel is het onterecht omdat er in de centrale diensten veel harder gewerkt wordt dan menig faculteitslid denkt!'

Overigens gaat Van Mierlo zelf schuil achter het 'pseudoniem' AMi. Zijn stelling verwoordt wat er leeft bij de

faculteiten, zo is zijn overtuiging.

Een anoniem blijvende schrijver voegt daar aan toe: 'Een ongecoördineerde manier van werken los je waarschijnlijk niet op door alles naar de faculteiten te verschuiven.'

Op de site is ook een rubriekje 'Gehoord in de wandelgangen', met opmerkingen als 'Het spook van AVA waart rond, de motivatie daalt, deze neemt niet zonder meer toe na AVA, wordt daarover nagedacht?'. Of: 'Is er nog leven na AVA?'/•

Philips

Mariska Kloet

'Geen sinterklaasfeest voor organisatie judotoernooi'

Brigit Span
Foto: Bram Saeyns

Zelf doet Mariska Kloet (24) al een aantal jaar niet meer actief aan judo vanwege rugklachten, maar ze is nog steeds actief bij studenten vechtsportvereniging Samourais. Zaterdag 4 december staat het jaarlijkse internationale judo- en karate-toernooi voor studenten op het programma. Kloet is de toernooicommissaris voor de 31ste editie van het toernooi.

"Gelukkig is het toernooi maar één keer per jaar", lacht Mariska Kloet opgelucht. De laatste weken voor het toernooi op zaterdag 4 december zijn druk, heeft ze als toernooicommissaris ervaren. "Er duiken steeds meer dingen op die nog moeten gebeuren of die fout gaan. Dat hou je toch altijd." Een groep van tien mensen orga-

niseert het toernooi; geen sinterklaasfeest, met ruim 150 deelnemers. Vrijdagavond worden de eerste deelnemers verwacht voor het toernooi. Er doen studenten mee uit Duitsland, Engeland en Frankrijk. Ook de Samourais zetten enkele teams in op het karate- en judotoernooi, maar de verwachtingen liggen niet heel hoog, zegt Kloet. Er doen twee karateteams van de Samourais mee en één of twee judoteams. "Ik heb gehoord dat er bij karate wat fanatiekelingen zitten en dat er hard wordt getraind, dus wie weet. Het kriebelt wel enorm bij mij als je niet mee kunt doen met zo'n toernooi, maar het organiseren is ook leuk." Sinds haar achtste jaar deed Kloet aan judo. "Het is een sport met veel verschillende aspecten. Je moet erbij nadenken, beschikken over kracht, lenigheid en snelheid. Het is niet dom tegen elkaar aan rammen. Je ziet

bovendien dat het grootste deel van de judoka's minstens havo heeft gedaan of nog studeert. Techniek en tactiek zijn heel belangrijk. Voor mij is het geestelijke aspect dat om de hoek komt kijken bij judo heel belangrijk. Je moet respect hebben voor Jigoro Kano, de grondlegger van judo, respect voor de tegenstander en voor je leraar. Als je de dojo binnenkomt, groet je eerst de foto van Kano. Als je van de mat afkomt, moet je een knop in je hoofd omdraaien dat je een andere wereld binnenstapt. Dat is de meerwaarde van deze sport." Kloet judode zelf niet onverdienstelijk; eenmaal werd ze Zeeuws kampioen. Een blessure aan haar rug noopte Kloet tot stoppen. Toen ze ging studeren aan de hts in Eindhoven, werd ze lid van de Samourais. "Ik heb nog wel wat trainingen meegedaan, maar het lukte gewoon niet." Toch blijft ze lid. "De

Samourais is een gezellige club waar veel gebeurt. Bovendien hou ik van judo, al kan ik het zelf niet meer beoefenen. Het organiseren van een toernooi is ook heel leuk om te doen. Je krijgt veel internationale contacten. Vooral email is een uitkomst wat dat betreft." Het toernooi begint zaterdag om 10.00 uur en wordt 's avonds afgesloten in de AOR. "Er zijn deelnemers die vrijdagavond al naar de kroeg gaan", zegt Kloet lachend. "Zondagmorgen zoeken we de deelnemers vriendelijk om de sporthal waarin ze zullen overnachten, te verlaten. Prettig dat het mogelijk is om daar te slapen. Ik weet niet waar we anders 150 mensen zouden moeten onderbrengen." Van Sinterklaas vieren komt niet veel, vreest Kloet. "Voor de organisatie geen Sinterklaas, de commissieleden zijn zondagavond 5 december bekaft." ●

/Afscheid

Na 23 jaar gaat **Corry Baartman** de faculteit Bouwkunde verlaten. Er is een afscheidsborrel op 16 december vanaf 16.00 uur in de bibliotheek van de faculteit Bouwkunde (HG 4.90).

/Promoties

Ir. L.J.M. Cluitmans (E) promoveert op maandag 29 november om 16.00 uur in promotiezaal 4 van het auditorium op zijn proefschrift 'User Support for Patient Data Analysis'.

Op dinsdag 30 november om 16.00 uur promoveert **Ir. W.P.M.H. Heemels** (E) in promotiezaal 4 van het auditorium op zijn proefschrift 'Linear Complementarity Systems: A Study in Hybrid Dynamics'.

/Intreerede

Mw. prof. dr. C. G. Rutte houdt op vrijdag 3 december om 16.00 uur in de Blauwe Zaal van het auditorium haar intreerede 'Op tijd of te laat: over zelfregulering in werkgroepen'. Zij is benoemd tot hoogleraar aan de faculteit Technologie Management op het vakgebied Bedrijfskunde in het bijzonder de Organisationspsychologie.

/Vacatures

Medewerker Onderwijsadministratie (0,8 - 1,0 fte), V37403, faculteit Scheikundige Technologie, faculteitsbureau, salaris: max. fl. 4.203,00 bruto per maand, sluiting: binnen een week.

AIO, V34211, faculteit Technische Natuurkunde, capaciteitsgroep Elementaire Processen in Gasontladingen (EPG), salaris: fl. 2953,- bruto per maand tot fl. 4037,- in het vierde jaar, duur: vier jaar + sluiting: binnen twee weken.

Universitair Docent, V38406, faculteit Bouwkunde, Capaciteitsgroep Fysische Aspecten van de Gebouwde Omgeving, salaris: max. fl. 8682,- bruto per maand; duur: twee jaar + uitz onb tijd, sluiting: één week.

Onderzoek Assistent, V38407, faculteit Bouwkunde, Capaciteitsgroep Fysische Aspecten van de Gebouwde Omgeving, salaris: max. fl. 5245,- bruto per maand, duur: één jaar + uitz onb tijd, sluiting: één week.

Cursor/Colofon

© 1999. Auteursrechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder voorafgaande toestemming van de hoofdredacteur.

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen te wijzigen

Redactie Fred Gaasendam (hoofdredacteur), Gertjan Harberink, Han Konings, Estella Kuppens (eindredactie), Brigit Span, Gerard Verhoogt Aan dit nummer werkten verder mee Nienke van Maris, Maaike Slingerland, Dieter Wouters Foto's Bart van Overbeeke, Bram Saeyns Redactieraad mr. drs. Ben Donders (secretaris), prof. dr. ir. Jan de Graaf (voorzitter), drs. Maarten Pieterse, prof. dr. Frans Sluijter, A. Vianen Basisvormgeving Koois Staal bno Lay-out Esther Valk Druk Drukkerij E.M. de Jong B.V. Baarle Nassau Advertenties Van der Meulen Promotions, Postbus 413, 9200 AK, Drachten, tel. 0512-520936, Redactie-adres TUE, W-hal 1.25, postbus 513, 5600 MB Eindhoven, tel. 040-2472961/2472236, fax 040-2456033, e-mail: cursor@cur.tue.nl, www.tue.nl/cursor Abonnement (fl. 105,-)

De week van /Joyce

Joyce Janssen, adjunct-directeur van kinderdagverblijf de Tuimelaar.

Maandag: De dag begint met een rondje door de Tuimelaar. Daarna heb ik een rondleiding met ouders die hun kind hier willen plaatsen. Ik ben er steeds weer trots op wat ik kan laten zien. Hierna overleg met de directeur. Alle binnengekomen post wordt besproken, taken worden verdeeld en verder komt alles aan de orde wat met het reilen en zeilen van een dagverblijf te maken heeft. Ik maak de agenda voor het werkoverleg dat op dinsdag plaatsvindt en dan rest er nog wat tijd om aan de verwerking van ziekteverzuimcijfers te werken. Tussendoor komen collega's binnenvallen met allerlei vragen.

Dinsdag: Dit is de dag van 'het overleg'. Iedereen is zoveel mogelijk aanwezig voor groepsoverleg en besprekingen. Het is altijd een drukke dag, want voor de 72 kinderen moet alles gewoon doorgaan.

Woensdag: Voor mij een uitgeroosterde dag. Toch heb ik wat boodschappen te doen voor de Tuimelaar. 's Avonds is de maandelijkse thema-avond voor het personeel. Onderwerpen als kwaliteit, nieuwe pedagogische benaderingen (Reggio) en tillen en bukken komen tijdens zo'n avond aan de orde. Vanavond laat een van de leidsters zien wat zij met de Reggio-gedachte doet in het Tatteljee en het Teejatur. Zo proberen we de groepsleiding warm te krijgen en ideeën te geven voor een manier van denken en handelen die de laatste anderhalf jaar in opmars is.

Donderdag: Een van mijn afspraken heb ik bij het uitzendbureau dat in de regio een invalpool is gestart voor kinderdagverblijven en ook voor ons bemiddeld. Daarna een kennismakingsgesprek met ouders van wie de baby binnenkort naar de Tuimelaar komt. Voor bijna iedere ouder is het een hele stap om de zorg voor hun

baby over te laten aan anderen. Het enige dat ik kan doen, is ouders vertellen dat we met de grootst mogelijke zorg en aandacht voor hun kind zullen zorgen.

Vrijdag: Taken vandaag zijn: uitwerken van de notulen van het directie-overleg, contact opnemen met het tuincentrum dat voor ons een offerte zou maken voor aanpassingen van de speelplaats en babytuinen en bellen met Cadans in verband met een langdurig zieke collega. Om 12.00 uur begint mijn weekeinde.

Symposium over ethiek in de wetenschap

Proefboringen voor gaswinning op het Wad. De milieubeweging beweert dat ze voor de flora en de fauna desastreus zijn. Ze zijn volstrekt onschadelijk, zegt gaswinningsbedrijf de NAM, die zich daarbij baseert op onderzoeken die het bedrijf zelf heeft betaald. Zijn die onderzoeksresultaten dan nog betrouwbaar? Het zijn dit soort kwesties die 2 december aan de orde komen tijdens het symposium 'Onderzoek als koopwaar?'.

Begin dit jaar verscheen het boek 'De onwelkome boodschap, of hoe de vrijheid van de wetenschap bedreigd wordt'. De auteurs, de Leidse antropologen André Köbben en

Henk Tromp, veroorzaakten met dit boek de nodige opschudding in wetenschappelijk Nederland. Köbben en Tromp zetten vraagtekens bij de betrouwbaarheid van onderzoeksresultaten en stelden allerlei manipulatieve handelingen binnen de onderzoeksweld aan de kaak. Zaken die bij hen de revue passeerden, betroffen het gedrag van onderzoekers en opdrachtgevers als onderzoeksresultaten niet conform de verwachtingen zijn. Aan de hand van praktijkvoorbeelden lieten ze zien dat onderzoekers dan wel eens onder druk gezet worden, promoties passeerden als ze niet meewerken, of dat ze er soms zelf voor kiezen om resultaten helemaal weg te laten of om ze wat gun-

stiger te presenteren. De strekking van het boek was voor veel wetenschappers en onderzoeksinstituten een trap tegen het zere been en er kwam dan ook veel commentaar op. Het zou de Nederlandse wetenschapsbeoefening in een kwaad daglicht stellen. Volgende week donderdag zal één van de auteurs, André Köbben, een lezing houden op het symposium 'Onderzoek als koopwaar?'. Dit symposium is georganiseerd door de TUE-commissie 'Techniek en Ethiek'. Köbben zal tijdens zijn lezing het onderzoek in de bètawetenschappen afzetten tegen onderzoek in de alfa- en gammawetenschappen. Volgens de Leidse antropoloog heerst binnen de bètaweten-

schappen nog altijd de overtuiging dat de onderzoeksresultaten die daar gepresenteerd worden, voor de volle honderd procent betrouwbaar zijn. Volgens Köbben is dit rotsvaste vertrouwen misplaatst. Ook bij de bètawetenschappen zijn voorbeelden bekend waarbij met onderzoeksresultaten gemanipuleerd is. De TUE-hoogleraren dr. R.A. van Santen en dr. D.C. Montgomery zullen, aansluitend aan de lezing van Köbben, enkele situaties uit de onderzoekspraktijk van respectievelijk scheikundigen en natuurkundigen behandelen. De commissie 'Techniek en Ethiek' hoopt dat een flink aantal assistenten en onderzoekers in opleiding het symposium zullen be-

zoeken. Zij zijn immers de toekomst, en volgens Köbben komt het ook tijdens een promotieonderzoek voor dat op AIO's en OIO's druk wordt uitgeoefend om bepaalde onderzoeksresultaten niet te vermelden. Köbben: "De motivatie van de promotor is vaak dat de resultaten schade toebrengen aan de instelling. Daarbij zegt hij dat het goed is dat de promovendus een keer met deze problematiek in aanraking komt. Dat maakt ze wereldwijd."/•

Het symposium 'Onderzoek als koopwaar?' vindt donderdag 2 december om 13.00 uur plaats in de Van Trierzaal in Traverse (voorheen het Bestuursgebouw). De middag wordt afgesloten met een forumdiscussie en borrel.

In 't kort

Energieprijs voor professor Bert Brouwers

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen heeft aan prof.dr.ir. Bert Brouwers, hoogleraar procestechnische constructies aan de faculteit werktuigbouwkunde van de TUE, de Dow Chemical Energieprijs 1999 toegekend. Hij ontvangt de prijs van 40.000 gulden voor zijn onderzoek op het terrein van het afscheiden van microndeeltjes uit gasvormige media.

Sinds 1985 wordt de Energieprijs uitgereikt aan personen die zich verdienstelijk maken voor de bevordering van duurzame ontwikkelingen in de procesindustrie. De door Brouwers ontwikkelde technologie, de roterende deeltjesscheider, kan leiden tot energiebesparing. Deze in Nederland ontwikkelde nieuwe- en hoogwaardige ontstof-fingstechniek wint, nationaal en internationaal, snel terrein. De techniek wordt onder andere door asma- en allergiepatiënten gebruikt om de lucht van fijne stofdeeltjes te zuiveren. In China en India, waar bij de opwekking van energie nog kolen worden verbrand, kan dit filtersysteem bijdragen aan een zuiverder leefmilieu.

Een aanvulling op de Dow Chemical Energieprijs is de Dow Dissertatieprijs waaraan een bedrag van 5000 gulden verbonden is. Deze is uitgereikt aan twee promovendi: dr.L. Itard en oud-TUE'er dr. ir. Douwe de Vries.

Deze simulatie van een kas geeft weer hoe het meetsysteem werkt. Door geluid te verzenden en weer op te vangen wordt informatie verkregen over temperatuur en luchtvochtigheid. Foto Bart van Overbeke

Nieuw akoestisch systeem om temperatuur te meten

Na er viereneenhalf jaar aan gewerkt te hebben, kan het akoestische temperatuur- en luchtvochtigheidsmeetsysteem binnen enkele maanden de markt op.

Dit meetsysteem werd door Willem van Schaik van Innovation Handling uitgevonden en door de Gemeenschappelijke Technische Dienst (GTD) van de TUE gekalibreerd. "We kunnen nu zo nauwkeurig meten dat we het meetsysteem in de praktijk kunnen gebruiken", aldus Van Schaik.

"Nauwkeurige en goede temperatuursensoren zijn er al jaren, maar luchtvochtigheidsensoren als deze niet. De bestaande sensoren waren tot op vijf procent nauwkeurig, maar met deze techniek tot op één procent." Joost

Claassens is student Technische Natuurkunde en stagiair bij Innovation Handling: "Een ander voordeel is dat je kunt meten over een traject in plaats van uit één punt." Zo is het mogelijk om meer temperatuursystemen te combineren, zodat er een raster van meetlijnen ontstaat. Met behulp van wiskundige algoritmes kan er een temperatuurverdeling voor de ruimte worden geconstrueerd. Deze manier van meten wordt binnenkort voor het eerst toegepast in een tuinbouwkas. Momenteel meten de tuinders op één punt de temperatuur en de luchtvochtigheid. Met de nieuwe techniek wordt het mogelijk de koude en warme plekken in de kas zichtbaar te maken. In plaats van de gehele kas extra te verwarmen, zoals

dat nu gebeurt, hoeft dat alleen nog maar op plekken waar het echt nodig is. Het principe van het meet-systeem is gebaseerd op de snelheid van geluid in lucht. Deze geluidssnelheid is afhankelijk van de temperatuur en de luchtvochtigheid en wordt gemeten met transducers. Een luidspreker verzendt pulsen waarna het signaal later door een microfoon weer wordt opgevangen. Uit de tijd die het geluid erover doet, kan de geluidssnelheid worden berekend. De grote voordelen van dit akoestische temperatuur- en vochtmeetsysteem zijn volgens Van Schaik dat het onderhoudsvrij is en het geeft de tuinder meer inzicht in het klimaat in zijn kas./•

Geen tijd voor project Techniek 15+

Het programma ziet er goed uit en het stimuleren van techniek op scholen voor voortgezet onderwijs is zeker belangrijk. De tijd om het programma goed uit te voeren ontbreekt echter. Dit viel te beluisteren onder docenten van het voortgezet onderwijs, die vorige week op de TUE waren voor de start van het project Techniek 15+.

Het landelijke project wil jongeren interesseren voor het vak techniek. Vanuit de TUE en Fontys is een regionaal deelproject gestart op zes scholen voor voortgezet onderwijs in de regio. Enkele docenten van deze scholen waren vorige week op de TUE voor een startbijeenkomst van het project. Allen zijn enthousiast over het programma om een technisch ontwerp te maken, maar weten niet waar ze de tijd vandaan moeten halen om het vak in te passen in de andere leerstof. "We hebben vijf uur geroosterd voor Techniek 15+, maar

hier hoor ik dat er veertig uur nodig zijn voor het maken van het ontwerp", zegt een docent van het Rythovius College uit Eersel. Huub van Wunnik, docent op het Eckart College Eindhoven, is enthousiast over het programma. "De structuur die leerlingen wordt geboden is goed. Die kunnen ze hun hele leven gebruiken, maar ik denk niet dat het helpt om meer leerlingen techniek te laten kiezen. Misschien dat je één of twee leerlingen enthousiast kunt maken, maar meer niet." Het Lorentz Casimir Lyceum Eindhoven wil dit jaar de lesstof van Techniek 15+ invoeren in 4 havo, zegt docente natuurkunde Cisca Nijman. "Het leuke is dat het heel praktische dingen zijn." De hulp die de TUE biedt door het technieklokaal beschikbaar te stellen zodat leerlingen opdrachten kunnen uitvoeren, neemt haar school graag aan. "We zitten hier vijf minuten vandaan, dus dat is perfect."/•

www.tik.nu

De eenvoudigste redirect service

High Tech

Liberalisering van de elektriciteitsmarkt

Deeltijdhoogleraar aan de faculteit Technische Natuurkunde

Prof.dr. Wijnand Rutgers

We konden er de afgelopen week dagelijks in de kranten over lezen: de slag om de vrije stroommarkt, wie draait er op voor de 'bakstenen' en stroomleveringen onder de kostprijis. Waar gaat het over en wie zijn de spelers? En raakt het ook de Technische Universiteit? Marktwerking in de E-sector is niet nieuw. Het werd ruim tien jaar geleden in gang gezet in Engeland onder Thatcher, vijf jaar geleden in Scandinavië en Nederland en is nu ook doorgedrongen in Italië. Maar het wordt ook bewust tegengehouden zoals in Frankrijk. Onder liberalisering wordt verstaan dat de gebruiker vrij is in het kiezen van de leverancier. De toezichthouder (DTE) moet garanderen dat er meerdere partijen aanbieden in een open markt zodat de (klein)gebruiker niet uitgebuit wordt door een monopolist op de markt. De omschakeling van een nutsbedrijf dat lokale klanten voorziet van gas, elektriciteit en warmte naar nationaal of internationaal opererende energiebedrijven heeft grote gevolgen. Zo zijn er in Nederland door fusies nog slechts vier elektriciteitsproductie bedrijven over waarvan er drie in buitenlandse handen zijn: UNA is dit voorjaar gekocht door Reliant (USA), EZH afgelopen zomer door Preussen Elektra (Duitsland) en EPON afgelopen week door Electrabel (België of eigenlijk Frankrijk). In 1988 zag het er heel anders uit: er zou één nationaal grootschalig productiebedrijf komen (het GPB) maar de fusie ketste op het laatste moment af. De

verrekening van in het verleden afgesloten niet rendabele contracten en kosten voor de kolenvergasser in Buggenum is een strijd om miljarden waarvan de minister van Economische Zaken nu geen 2,1 miljard maar hoogstens 1,3 miljard wil betalen. Ook wil ze het meerderheidsbelang in TenneT, de beheerder van het elektrische energietransportnet, wel opgeven terwijl de tweede kamer het juist wil versterken. Ook in de distributiesector verandert er veel. Ten eerste is een opsplitsing van verantwoordelijkheden noodzakelijk ten aanzien van netwerkbeheer, netwerk diensten en handel in elektriciteit. Verder zien we schaalvergroting door fusies waardoor we in Nederland van 27 distributiebedrijven in 1995 naar 5 grote plus een paar kleintjes zijn gegaan. Er is een strijd gaande om klanten (nu alleen nog om grootverbruikers) waarin elektriciteit voor 6 cent per kWh wordt aangeboden wat ver (wel 25 procent) onder de huidige inkoopprijs is. Voor de komende jaren betekent dit nog veel strijd om macht, klanten en geld. Noodzakelijke kostenreducties betekenen ook een verdere reductie in het personeelsbestand. Nu werken er nog ruwweg 5000 mensen bij de productiebedrijven en 15.000 bij de distributiebedrijven. Over vijf jaar zijn dat er naar verwachting hoogstens 15.000 in totaal. Naast kostenreductie is er behoefte aan flexibilisering van de bedrijfsvoering, een betere benutting van de bedrijfsmiddelen en aan goedkopere onderhoudsprocessen. Ook de beschikbaarheid is niet meer per definitie zo hoog mogelijk, maar wordt gekoppeld aan aanvaardbare risico's en kosten van aansprakelijkheid. Optimalisatie gebeurt dus niet meer zoals in het verleden op enkel technische

gronden maar op een combinatie van strategische, economische en technische criteria. Dit vraagt om veel innovaties. Technologische uitdagingen zijn er genoeg, zeker nu al die elektriciteit ook nog van hot naar her verkocht gaat worden waar bij de bouw van de netten geen rekening mee is gehouden. Generatoren worden supergeleidend gemaakt of produceren direct hoogspanning (de transformator), vermogenstransformatoren worden geregeld met elektronische regelaars, schakelaars worden intelligent gemaakt door geïntegreerde sensoren en microprocessoren, kabels transporteren niet alleen energie maar ook data via geïntegreerde glasvezel. Door de vezel als gedistribueerde (temperatuur) sensor te gebruiken kan de verbinding beter benut worden. Ook het gebruik van informatietechnologie neemt sterk toe, zowel bij de bedrijfsvoering als in de financieel-economische bedrijfsprocessen. Om de veranderingen het hoofd te bieden, ontstaat er in de energiesector een steeds grotere behoefte aan specialiste kennis op bedrijfskundig en technologisch gebied en ook op financieel-economisch gebied. Dit moet voor de technische universiteiten en de algemene universiteiten een signaal zijn om het onderwijs te verbreden en multidisciplinair onderzoek uit te voeren voor de politiek om de infrastructuur te versterken. De E-sector zal meer moeten investeren in innovatie dan het huidige schamele paar promille van de omzet. Tenslotte nog een wens aan de lezers: gebruik nooit meer het woord 'bakstenen' (in zwing voor kolenvergassing en warmte/kracht koppeling) als het gaat over technologieën waar we het in de toekomst van moeten hebben. /•

Computer in ruil voor vrije dagen?

TUE-personeel kan begin volgend jaar vijf vrije dagen inruilen voor 1500 gulden korting op een computer. Zijn werknemers van plan vrije tijd in te leveren voor een pc?

Martin van Gessel

Lid van CFO vakbond en landelijk onderhandelaar

Ons hele huis staat vol met computers, maar een laptop zou ik wel willen. Dat is toch handig. Als je kijkt naar de aanbiedingen van bijvoorbeeld de Aldi, dan is dat goedkoper dan via de TUE een computer kopen. Je denkt snel dat het goedkoop is, omdat je er dagen voor inlevert. Ik vind een vrije dag niet opwegen tegen een computer, want dat blijft toch 'kastje kijken'. Vakantie is voor mij heel waardevol; een tijd om bij te tanken en dat doe ik ook altijd. Ik hou dan ook nooit veel dagen over. Een vrije dag staat voor driehonderd gulden. Dat is voor iemand op de werkplaats veel, maar dat bedrag haalt het niet bij het geld dat een wetenschapper op een dag verdient.

Bas Viveen

Secretaris dienstraad FB

Ik heb me hier zelf actief voor ingezet en ga ook zeker een computer kopen via deze regeling. Ik vind alleen het aantal dagen dat je ervoor mag inleveren te weinig, omdat het in eerste instantie was bedoeld om het teveel aan verlofdagen dat sommige personeelsleden hebben, terug te brengen. En het bedrag van driehonderd gulden dat staat voor een dag, vind ik weinig. De KUB in Tilburg geeft vijfhonderd gulden. Ik heb zelf ongeveer twaalf dagen staan.

Anneliese Vermeulen

Lid U-raad namens Groep Eén

Al mijn vrije dagen gaan op, maar ik ben wel van plan om mee te doen aan de Inrullactie. In januari krijg ik weer nieuwe dagen, dus dan houd ik er rekening mee. Ik vind het geen slecht idee om dagen in te leveren voor een computer. Een mooi initiatief, maar hoe het precies werkt moet wel nog worden uitgelegd. Ik hoor van andere werknemers dat ze

vinden dat ze niet genoeg terugkrijgen voor hun vrije dagen. Maar die mensen hebben vaak toch genoeg geld en hoeven niet via de TUE een computer te kopen.

Prof. dr. Dieter Hammer

Faculteit Wiskunde en Informatica
Het lijkt mij een prima oplossing. Ik ga er zeker aan mee doen, zit zelfs al lang te wachten op een pc-privé project op de TUE. Op alle universiteiten is dit er al voor werknemers en juist de TUE, die hierin voorop wil lopen, heeft dit nog niet. Verlofdagen heb ik eigenlijk niet over, omdat ik gebruik maak van een seniorenregeling waarbij ik een dag in de week minder werk. Maar daarvoor zal wel iets geregeld kunnen worden. Het zal voor meer mensen spelen. Dat er een vast bedrag van driehonderd gulden wordt gehanteerd, vind ik geen probleem. Je moet eenzelfde bedrag voor iedereen vaststellen.

Hans Moerman

Onderwijs- en onderzoeksmedewerker Elektrotechniek

Ik heb thuis een pc en heb helemaal geen behoefte aan een nieuwe computer. Hoogstens wat onderdelen, zoals een monitor, scanner of printer. Als ik losse onderdelen zou kunnen kopen, zou ik er dagen voor inruilen. Zo'n zeventig vrije dagen heb ik tegoed. Een vraagteken zet ik nog bij de regeling die met de belastingdienst wordt getroffen. Mogelijk is het al met al niet goedkoper om via het werk een pc aan te schaffen.

Frits van den Broek

Medewerker bedrijfskantoor GTD
Mijn 200 verlofdagen lever ik niet in voor een computer. Die zijn me te kostbaar. Ik gebruik ze om straks eerder met de vut te gaan. Ik heb twee zonen die allebei een computer hebben. Als ik een computer nodig heb, kan ik die gebruiken.

Cursief

De besprekingen in de Tweede Kamer over de begroting van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen zijn inmiddels afgerond. Als er iets kenmerkend is aan de houding van de leden van de Tweede Kamer tijdens de besprekingen, dan is het wel dat zij in sommige opzichten vinden dat de minister zich wat minder deregulerend mag opstellen dan hij zelf aanvankelijk van plan was. Dat geldt bijvoorbeeld voor het onderwerp 'een leven lang leren.' Je kunt de regeling en de uitvoering ervan niet zomaar aan de onderwijssector overlaten, vinden de kamerleden en ze hebben Hermans daarom ook om een beleidsnota hierover gevraagd. De vier grote partijen, VVD, PvdA, CDA en D66 hebben er zelfs in een motie op gewezen dat een leven lang leren niet alleen een

klus is voor O.C en W, maar ook voor bijvoorbeeld Binnenlandse Zaken. Het grote tekort aan hoger opgeleiden zal een groot probleem worden, zo luidt de kamerbrede mening. Een ander, mogelijk groot probleem is de verandering van de curricula aan de universiteiten in een bachelor/master-model. In dat model staat er drie jaar voor bachelor en twee jaar voor master. Dat is een jaar meer dan de meeste universitaire opleidingen nu hebben. Wie gaat dat betalen? De opleidingen aan de technische universiteiten kennen inmiddels allemaal een vijfde jaar, betaald door O.C en W. Dat is een precedent voor elke opleiding die nu een vijfde jaar zal krijgen.

Fred Gaasendam

En ik vind...

Were you there?

In Cursor 11 stond een aankondiging van 'Were you there?', performances van kunstenaars uit de hele wereld op zondag 21 november om 16.00 uur in het auditorium. Thema van de performances was 'tijdelijkheid'. Cursor: "De bedoeling is dat de kijker zich tijdens de tijdelijke, voorbijaande performances gaat afvragen wat het betekent om 'er te zijn.'"

Nu, ik was daar zondag. Op tijd, dacht ik. En ik vroeg me inderdaad af wat het betekende om er te zijn. Ik was namelijk de enige. Slechts wat sporen vond ik, van iets waarvan ik snel vermoedde dat het

had plaatsgevonden voor mijn verschijning. Cursor heeft (zonder het te weten?) een extra dimensie gegeven aan de tijdelijkheid van de performances door zich een dag te vergissen:

ze waren op zaterdag. Ik ben er nog niet uit of ik er nou wel was, of niet.

Vivian van Gaal

Naschrift van de redactie: Helaas is er in het betreffende verhaal in Cursor 11 een foutje geslopen. De performances waren inderdaad niet op zondag 21 november, maar op zaterdag de 20ste.

Kunst op een keukentrap

Ongeveer twintig kunstenaars uit twaalf landen verzorgden op 20 november een performance tijdens de manifestatie 'Were you there?'. Het auditorium van de TUE vormde op zaterdagmiddag het decor voor hun vreemde acts. De Flin Rol Vaara maakte het zichzelf op zijn keukentrap niet mak-

kellijk. Met zijn ghettoblaster zorgde hij op onverwachte momenten voor ingeblikt applaus bij de performances van zijn collega's. Het TUE orgel liet een onheilspellende soundtrack horen.

Foto Bram Saeys

Wiskundige problemen opgelost tijdens SWI '99

Zo'n zestig Nederlandse wetenschappers hebben zich vorige week op de TUE gebogen over wiskundige problemen waar de industrie tegenaan loopt. Van de zeven problemen zijn er twee opgelost, voor de andere vijf is de oplossing in zicht dankzij de Studiegroep Wiskunde met de Industrie (SWI).

"Een frisse kijk geven op een oud probleem." Zo omschrijft dr. Jaap Molenaar, organisator van de SWI '99 die afgelopen week aan de TUE werd gehouden, de bijeenkomst.

"Wiskundigen van allerlei universiteiten werken samen met wiskundigen uit de industrie aan een probleem. Vijftien bedrijven hebben een case aangeleverd met een wis-

kundig kantje. Daarvan zijn er aan het begin van de week zeven uitgekozen door de deelnemers. Dat zijn studenten die tegen het afstuderen aanzitten, maar ook AIO's, docenten en hoogleraren. Iedereen werkt samen. Heel inspirerend", vindt Molenaar. De industrie betaalt 2500 gulden per probleem. "Een schijntje", zegt Molenaar, "maar daar gaat het niet om. Meedoen geeft wiskundigen contacten met de industrie en inspiratie voor het onderwijs. Op deze manier willen we laten zien dat wiskundigen niet alleen in een ivoren toren zitten. Wij pakken bestaande problemen aan. En voor sommigen is het een verademing. Een jongen was net gepromoveerd op een heel abstract onderwerp en hij vond dit

geweldig om te doen."

Een van de onderwerpen die werden aangepakt, was het mengen van kleuren, aangedragen door Akzo Nobel. Molenaar: "Als je een deel van een auto wilt overspuiten, moet je precies dezelfde kleur zien te vinden. Je kunt niet dezelfde pot gebruiken, want onder invloed van zonlicht verandert een kleur. Er bestaat een systeem dat berekent welke kleur moet worden gemengd, maar dat duurde uren. Tijdens de SWI is een algoritme bedacht dat dit probleem in enkele seconden oplost. Akzo was zeer tevreden en gaat het uitproberen." Volgend jaar is de SWI in Twente. "Het begint echt een traditie te worden. Mensen vragen nu al wanneer de volgende SWI wordt gehouden."/

Kunststoffenhuis vraagbaak voor bedrijfsleven

Wie met een probleem zit op het gebied van kunststoffen en niet weet waar hij de oplossing moet zoeken, kan zich sinds september van dit jaar wenden tot het Kunststoffenhuis.

Deze vraagbaak op het gebied van polymeren/kunststoffen, gevestigd in de ST-hal, heeft sinds de opening zo'n twintig vragen beantwoord van bedrijven uit met name het midden- en kleinbedrijf. Zij vormen de doelgroep van het Kunststoffenhuis, omdat zij vaak te klein zijn om alle kennis in huis te hebben.

Margit Roelofs Heyrmans, contactpersoon bij het Kunststoffenhuis: "Soms kunnen we meteen een antwoord geven, in andere gevallen doen we een beroep op specialisten binnen de TUE, Fontys Hogescholen en TNO Industrie. Als daar de benodigde kennis niet voorhanden is, verwijzen we bedrijven door naar de juiste kennisbron."

De TUE, Fontys en TNO zijn de drie deelnemers in het samenwerkingsverband 'dat bedrijven toegang biedt tot het brede spectrum aan kennis en faciliteiten op kunststoffen gebied in de regio Eindhoven'. Samen hebben ze drie miljoen gulden in het Kunststoffenhuis geïnvesteerd. De Europese Unie subsidieert het initiatief met eenzelfde bedrag. Overigens is het de bedoeling dat het 'huis' over drie jaar financieel zelfstandig is.

De vragen waar bedrijven een antwoord op zoeken, zijn zeer divers, vertelt Roelofs Heyrmans. Een voorbeeld. Een bedrijf vermoedde geen zuivere lcp's (liquid crystalline po-

lymers) te ontvangen van de leverancier, maar beschikte niet over de middelen om dat zelf te onderzoeken. Via het Kunststoffenhuis werd onderzocht of de geleverde lcp aan de gestelde eisen voldeed. Ook heeft ze diverse vragen gehad van bedrijven die willen overschakelen op nieuwe materialen nu in de wet is vastgelegd dat vanaf 2001 in bepaalde productieprocessen geen pvc meer mag worden gebruikt.

Na de aanvraag kan de klant meestal binnen één à twee weken een rapportje met de resultaten tegemoet zien. Voor lange termijn of diepgaand onderzoek is het Kunststoffenhuis niet opgezet. Daarvoor zijn het DPI (Dutch Polymeer Institute) en het EPL (Eindhoven Polymer Laboratories) het juiste adres.

Workshops

Bedrijven lopen vaak tegen dezelfde problemen aan, heeft Margit Roelofs Heyrmans gemerkt. Daarom verzorgt het Kunststoffenhuis ook workshops en seminars zodat de beschikbare kennis wordt overgedragen.

Over de belangstelling tot nog toe is ze tevreden, maar toch heeft ze al diverse plannen om meer klanten te kunnen helpen. "We willen op termijn zelf onderzoekers in dienst nemen en het aantal consultants, mensen die het contact met de klanten onderhouden, uitbreiden. Ook is het de bedoeling om in de toekomst te kunnen beschikken over een eigen laboratorium."/

Meer informatie via telefoonnummer 040 247 5435. Vanaf december is het Kunststoffenhuis gehuisvest in de Matrixhal 1.09.

Subsidie voor vernieuwde bèta - opleidingen

De algemene universiteiten in Groningen, Maastricht, Amsterdam (UvA en de VU), Nijmegen en Utrecht krijgen van minister drs. Loek Hermans (OCenW) elk een eenmalige subsidie van 500.000 gulden voor de vernieuwing van de bèta-opleidingen. Deze universiteiten moeten hun bèta-opleidingen inhoudelijk vernieuwen en verbreden. De

curricula worden hierdoor ingrijpend gewijzigd. Doel van de vernieuwing is het aantal studenten en vooral het aantal afgestudeerden met een bèta-opleiding te vergroten. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de grote vraag op de arbeidsmarkt naar mensen met een bèta - opleiding. Een groot aantal bèta - opleidingen heeft sinds 1 september 1999 een cursusduur van vijf jaar./

In 't kort

Stofoverlast

Gebruikers van het Hoofgebouw hebben bij de stafafdeling Vastgoed geklaagd over stofoverlast die veroorzaakt wordt door sloopwerkzaamheden. Vastgoed deelt mee dat de stofoverlast in ieder geval niets te maken heeft met de asbestverwijdering die op maandag 15 november plaatsvond. Daarbij zijn volgens Vastgoed alle veiligheidsmaatregelen nauwlettend opgevolgd. Er wordt nu gekeken hoe de overlast te verminderen is. Zo worden vloeren nat gehouden en deuren afgekit. Vastgoed adviseert om in ieder geval de deuren zoveel mogelijk gesloten te houden. Ook zal aan het Facilitair Bedrijf gevraagd worden om het hoofgebouw extra schoon te maken.

Gorbatsjov geeft lezing op KUB

De voormalige Russische leider Michael Gorbatsjov komt vrijdag 26 november naar de KUB in Tilburg om te spreken op de conferentie over ecologie en economie. Hij doet dit op uitnodiging van Ruud Lubbers, voorzitter van de conferentie. De bijeenkomst gaat vooral over het verkennen van positieve samenwerkingsvormen tussen natuurbescherming en economische en financiële sectoren. Gorbatsjov praat over het stimuleren van duurzame ontwikkeling. De conferentie is woensdag 24 november begonnen en duurt drie dagen.

Studenten bedolven onder bomen

In de Verenigde Staten zijn twaalf studenten overleden bij het maken van een ongeveer vijftien meter hoge constructie voor een kampvuur op de campus van hun universiteit, de Texas A & M universiteit. Voor dit grote kampvuur, dat al negentig jaar een traditie is, werden ongeveer 8000 boomstammen gebruikt. Tijdens het maken stortte de constructie op zware boomstammen openes in boven de hoofden van een aantal studenten. Het kampvuur had deze week ontstoken moeten worden voor een sportevenement.

Interactief proeven in het museum

In nog geen twee maanden tijd hebben dertigduizend mensen de tentoonstelling 'Smaak' in het Bonnefantenmuseum in Maastricht bezocht. Niet veel exposities trekken een dergelijk aantal bezoekers. Bij het Bonnefantenmuseum blijven ze er heel koeltjes onder. "We gaan voor minstens zestigduizend bezoekers, maar dat zullen er waarschijnlijk tachtigduizend worden", aldus conservator Ton Quik. De capaciteitsgroep I&T van TeMa is nauw betrokken bij de technische kant van deze tentoonstelling.

De interactieve tentoonstelling over 'Smaak' is uniek in haar soort. Het publiek kan er kennis maken met verschillende soorten smaak zoals geur, gehoor en kleding. Zo is er bijvoorbeeld een kaastest. Bezoekers krijgen zes kaas-soorten en een paar bijbehorende vragen voorgeschoteld. Welke vind je de lekkerste, welke nou niet niet, eet je veel kaas? Aan de hand van je antwoorden, schetst de computer je profiel. Deze medewerker van Cursor (tweintigjarige Belgische man) deed de test en werd omschreven als

'Limburgse vrouw boven de 35'. Het leuke is niet dat het profiel fout is, maar het feit dat je bij de tentoonstelling betrokken wordt.

iMac's
Het is dat interactieve karakter van de tentoonstelling waar de TUE een rol in speelt. Ron Vodegel van I&T werd door conservator Quik benaderd in verband met een *tool* die bij TeMa gebruikt werd om elektronisch te vergaderen. Met die techniek kun je met een klein groepje anoniem discussiëren over een bepaald onderwerp. Dat dit veel effectiever en overzichtelijker is dan een gewone groepsdiscussie spreekt voor zich. Niet alleen moest I&T discussies mogelijk maken, de capaciteitsgroep moest ook instaan voor de beveiliging van de apparaten en een goede verwerking van de vragen die bezoekers op de computer beantwoorden. De computers die in Maastricht opgesteld staan, zijn eigendom van de universiteit. Aanvankelijk werden er oude, afgedankte computers (type 486) beschikbaar gesteld, maar deze werden acuut teruggenomen toen bleek dat er veel publiciteit bij kwam kijken. "Wij

konden onze naam toch niet boven die oude computers hangen", aldus Vodegel die daarop van ir. M. Verbruggen, beheerder van TeMa, toestemming kreeg om nieuwe computers aan te schaffen. Wie nu de tentoonstelling bezoekt, ziet acht schitterende iMac's staan die na de afloop naar de TUE terugkomen.

Whizzkids

"Het was de bedoeling die computers in te zetten voor een bezoekersdoelgroep die varieert van kinderen tot bejaarden." Ron Vodegel zag ook wel in dat de *tool* zoals het op de universiteit gebruikt wordt, niet voor de naïeve bezoeker bestemd is. Iedereen moest er mee kunnen werken, van onwetenden tot de echte whizzkids. Eén van de gevolgen van het voor iedereen toegankelijk maken van computers is dat er veel kan mislopen. "Veel jongeren denken dat ze ermee kunnen werken en willen dat ook tonen. Het is leuk om te zien hoe creatief jongelui kunnen zijn. We kunnen er in ieder geval veel van leren. Want wat wij logisch vinden, is dat voor hen soms helemaal niet." En dat

jongeren ook echt creatieve dingen proberen te doen met de TUE-computers bewijzen enkele voorvallen. "We hebben een keer meegemaakt dat er wat oudere mensen kwaad naar de bewaking kwamen, omdat er op een aantal computers pornosites waren gezet. Mijn taak is die whizzkids steeds een stap voor te zijn!" / •

Veelzijdig winterprogramma Studium Generale

De laatste Sgrift van deze eeuw is uit. Studium Generale presenteert in deze brochure het programma van december 1999 tot en met februari 2000.

De millenniumwisseling nodigt uit om iets cultureels te ondernemen. Zo hebben studenten aan de TUE afgelopen trimester de film van de eeuw gekozen en die wordt op 2 december vertoond. De afgelopen eeuw is de natuurwetenschap in een sterke stroomversnelling geraakt. Vandaar dat vier avonden lang grote wetenschappers van de eeuw worden besproken. Verder is er in januari een lezing over fantasie en science fiction. En in februari

wordt de vraag gesteld of de strip het volgende millennium haalt. Buiten het fin de siècle-gevoel is Studium Generale in de ban van Afrika. Een lezing over aids en hiv op dit continent wordt gegeven door dr. P. Hebinck, medewerker ontwikkelings-sociologie aan de Universiteit Wageningen.

Ook heerst er African Fever. Klinkt minder eng dan het is; het is een avondvullend programma met Afrikaanse film en muziek. In januari kun je drie keer een workshop volgen om de Djembé, een van de meest krachtige drums ter wereld, te leren bespelen. African native Jo Tosda leidt samen met een bassist de workshop.

Niet op één enkel continent maar wereldwijd hebben mensen last van domheid. De domheid manifesteert zich op ieder gebied, bij iedereen, altijd. De domgeer Matthijs van Boxsel, die er zijn levenswerk van heeft gemaakt om alle facetten van domheid in kaart te brengen, zal tijdens een lezing dieper ingaan op de logica van de domheid. Op 5 januari zal hij uitleggen hoe het komt dat geen enkel mens intelligent genoeg is om zijn eigen domheid te begripen.

Een andere lezing over het menselijk gedrag is 'De leugen betrapt'. De psychologie van de leugenaar wordt geanalyseerd in de hoop de pakkans te vergroten.

Op politiek niveau is er een workshop. Via het spel Stratagem kun je op drie avonden minister zijn. Bovendien organiseert Studium Generale een serie van vier debatten waarin spraakmakende Nederlanders in discussie gaan met docenten van de TUE.

In zijn column heeft Maarten Pieterse het over de millennium-burnout. Hoogtepunten laten zich volgens hem niet programmeren. Wie werkelijk wat wil meemaken, moet bereid zijn zich te laten verrassen. Zo is het ook met het nieuwe programma van Sgrift; laat je verrassen. / •

/Klezmer

Deze voor velen onbekende en dus onbemide muzieksort krijgt komend weekend de kans zich te bewijzen in het Muziekcentrum Frits Phillips. Klezmer is Joodse volksmuziek waarbij de klarinet een centrale rol inneemt. Ook tijdens dit Festival van de Joodse Muziek zullen er veel klarinetten schmleren en Janken. Klarinetist David Krakauer, voormalig lid van de Klezmatiks, opent met zijn 'Klezmer Madness' het festival op zaterdag 27 november om 20.15 uur. Die avond wordt afgesloten met DI Kalles, gespecialiseerd in dansbare Klezmer. Voor de man die zondagmiddag (14.15 uur) acte de presence geeft, bestaan niets dan lovende recensies. Bij 'Kroke' blijft traditionele Klezmer het uitgangspunt en met zijn nieuwe arrangementen zorgt hij voor een hedendaagse tint. Na hem treedt het 'Rollin'ha Kross Trio' op. Je vindt het Muziekcentrum in de Heuvelgalerie 140.

/Van Dik Hout

Het succes begon voor Van Dik Hout met de release van 'Stil In Mij' vijf jaar geleden. Sindsdien hebben ze drie albums en twaalf singles uitgebracht, 'historische' concerten gegeven op Noorderslag, Crossing Border, Lowlands en Pinkpop. Tevens hebben ze tal van onderscheidingen gekregen, waaronder de MTV Local Hero Award, de Conak Zilveren Harp, driemaal de TMF Beste Rockgroep Binnenland-Award en een Edison Populair. Dit jaar, 1999, staat voor hen in het teken van een jubileumtour langs de Nederlandse theaters. Voor het semi-akoestisch optreden van zaterdag 27 november in 't Speelhuis in Helmond zijn nog steeds kaarten verkrijgbaar via telefoonnummer 0492 543380. 't Speelhuis ligt aan het Speelhuisplein 2.

/Rhythmix

Vier mensen, vier paar handen, acht armen, acht voeten en veertig vingers zetten een trein in beweging die, na eenmaal op snelheid te zijn gekomen, door niets en niemand meer te stoppen valt. De stoomtrein dendert voort. De brandstof wordt geleverd door de energie van de spelers. Hun instrumenten zijn de wielen, die hun plepende en krakende werk doen in een opzwevend ritme. Grenzen worden verlegd; grenzen tussen de continenten, tussen muziekstijlen, tussen muziek en theater, tussen droom en werkelijkheid. De vier muzikanten van Percossa Percussion slieden je mee in een oorstrelend en oogverblindend theateravontuur. Je kunt ze zien als je zondag 28 november om 20.30 uur naar de Schouwburg gaat.

/Acoustic Rescue

Voor muziek kun je zondag 28 november ook naar Musc café De Groot. Daar treedt Acoustic Rescue op. Dit gitaarduo uit Wales heeft een breed repertoire van eigen nummers en van onder andere Queen, Kinks, Eagles en Willie Nelson. Om van deze virtuose muziek te kunnen genieten, moet je om 17.00 uur op Wilhelminaplein 8 zijn.

De illegale strandpiloten van Simon Stevin

Op de keper beschouwd zijn de strandzeilers van studievereniging Simon Stevin regelmatig illegaal bezig. De bestuurder van een zeilwagen wordt namelijk gezien als een piloot en dient daarom te beschikken over een officieel brevet. In de rijke historie van de zeilwagencommissie, die zo'n dertig jaar beslaat, heeft echter geen enkel lid een dergelijk brevet in zijn of haar bezit gehad. Volgende week dinsdag en woensdag zal men weer ongediplomeerd over de stranden bij het Belgische De Panne razen.

Simon Stevin, die leefde van 1548 tot 1620, wordt algemeen gezien als de uitvinder van de zeilwagen. Voor prins Maurits ontwierp Stevin een gigantische zeilwagen, waarmee dertig soldaten zich met een snelheid van veertig kilometer per uur konden verplaatsen. Voor die tijd een revolutie op het gebied van mobiele oorlogsvoering. Het is dus niet vreemd dat de werktuigbouwkundige studievereniging een commissie heeft die zich al zo'n dertig jaar bezighoudt met deze voertuigen. Arend Beune, voorzitter van de zeilwagencommissie, merkte onlangs hoe sterk de band in deze club nog is. Een bestuurslid uit de begintijd liet hem vanuit Zutphen weten dat hij zijn zeilwagen aan de commissie wilde schenken. Afgelopen dinsdag kon Beune de vijfde strand-

zeiler aan het 'wagpark' toevoegen.

Windrenner

Volgens oud-voorzitter Rob Veugen is het bezig zijn met zeilwagens echt een activiteit voor een werktuigbouwer. Veugen: "Er gaat namelijk altijd wel iets kapot. Je bent voortdurend aan de wagens aan het sleutelen. De combinatie zout, zand en water heeft geen gunstige uitwerking op de lopende delen van een zeilwagen. Daarbij komt nog dat een strand verveen is van kuilen en hobbels, die het uiterste vergen van de constructie."

Behalve het onlangs geschonken exemplaar, heeft de studievereniging nog vier wagens in bezit. Het oudste type, de Windrenner, is de kwart eeuw al gepasseerd. Twee andere modellen, de rode en de oranje Sandpiper, hebben al twintig jaar op de teller staan. Vier jaar geleden is weer een wagen gebouwd, de Prins Maurits. Binnen de vereniging staat deze echter bekend als de Banaan. Dit vanwege zijn kleur, maar waarschijnlijk ook omdat op het onderstel een kano gemonteerd is. De as van een zeilwagen is van hout, het bovenstel meestal van ijzer of aluminium. Ooit heeft de zeilwagencommissie een polyester exemplaar gebouwd, maar de mast brak af, hetgeen onherstelbare averij betekende.

Ongelukken

Volgens Veugen zijn met de zeilwagens gemakkelijk

snelheden van veertig à vijftig kilometer per uur te halen. En bij voldoende wind is ook zeventig kilometer geen probleem. Windkracht 4 is minimaal nodig om het voertuig op gang te krijgen. Bij windkracht 7 of meer vindt de strandzeiler het verstandig zich niet meer op het strand te begeven. De stranden bij De Panne, aan de zuidkust van België, zijn ideaal voor de strandzeilers. Het hele jaar door is hier een breed deel van het strand speciaal voor deze sportbeoefening afgezet. In Nederland kan

vaak alleen in de winter gestrandzeild worden, wanneer de toeristen zich niet meer aan de kust laten zien.

Op de vraag of er ooit ongelukken gebeurd zijn, antwoordt Veugen: "Tot nu toe zijn die beperkt gebleven tot een geschaafde wang en wat kneuzingen. Als de zeilwagen omslaat, is hij vaak al bijna tot stilstand gekomen. Daarbij komt nog dat de bestuurder een helm draagt. Onlangs zijn hiervoor nog klimhelmen aangeschaft. De voering van de bromfietshelmen die we daarvoor ge-

bruikten, zoog zich steeds vol met water."

Volgend jaar zal op Terschelling het WK Strandzeilen plaatsvinden. Volgens Veugen wordt deze sport buiten Nederland ook beoefend in België, Frankrijk, Engeland en Nieuw-Zeeland. Speciaal voor dit evenement zal de zeilwagen van Simon Stevin worden nagebouwd. De bouwtekeningen hiervoor zijn onlangs door leden van de zeilwagencommissie goedgekeurd. /•

Arend Beune, voorzitter van de zeilwagencommissie van Simon Stevin, bij de nieuwste aanwinst. Foto Bram Saeys

Vier weken India vergeet je nooit meer

Een groep scheikunde-studenten is afgelopen vrijdag teruggekeerd van een vier weken durende studiereis naar India die georganiseerd was door studievereniging Japie. De reis mag een succes genoemd worden, vinden drie studenten die zich een maand lang onderdompelden in de Indiase cultuur. "Zoiets vergeet je nooit meer."

Wat hen opgevallen is? Maarten Sprock, Leon Jacobs en Karin Verberne moeten even nadenken. Niet omdat ze het antwoord niet weten maar juist omdat er zoveel antwoorden mogelijk zijn. "De enorme armoede is het eerste wat je opvalt, daar schrik je enorm van", zegt Jacobs. "Mensen bedelen om een paar cent. Maar je mag er niet aan toegeven want als je dat doet heb je zo twintig kinderen om je heen." Behalve armoede maakte ook het verschrikkelijk drukke verkeer indruk, net als de indruk-

wekkende natuur en de overweldigende uitgestrektheid van het land. De studiereis voerde de 26 studenten via het voormalige Bombay naar onder meer Pune, Bangalore, Delhi en Agra. Onderweg deed het gezelschap een groot aantal chemische bedrijven en instellingen aan. De reis eindigde met een meer-daags bezoek aan een natuurreservaat met wilde tijgers, waar overigens niet één wilde tijger zich liet zien.

Vier emmertjes

De bezoeken aan de diverse bedrijven waren interessant, bevestigd het drietal. "We bezochten Indiase bedrijven en joint-ventures van westerse bedrijven. "De westerse bedrijven zagen er nog wel redelijk uit", vertelt Jacobs, "maar bij de Indiase bedrijven schortte het toch wel aan het een en ander. Op het gebied van veiligheid bijvoorbeeld. Bij een pand stonden bijvoorbeeld vier emmertjes zand voor de deur om eventuele

branden te blussen. Vier emmertjes maar! Zuurkasten gebruikten ze amper. De kasten die we gezien hebben, waren van hout. We zagen een vogel-nestje boven in een opstelling." Volgens Sprock is de Indiase werkcultuur heel anders. "Om werknemers een idee van veiligheid te geven, stond bij een bedrijf bijvoorbeeld een plantebak. Zolang de planten bleven groeien was er niets aan de hand, zo werd er geredeneerd. Maar dat waren wel vetplanten en die krijg je werkelijk met geen mogelijk dood. Je gaat dan toch heel anders kijken naar de manier waarop het westen is georganiseerd." Studievereniging Japie organiseert elke anderhalf jaar een studiereis. Vanwege de grote populariteit van de reizen, die voor een groot deel gesponsord worden, moet er geloot worden. Eerdere reizen gingen naar China, Canada, Zuid-Afrika en Korea. /•

In 't kort

Lunchconcert Quadrivium

Studenten Muziekvereniging Quadrivium opent op woensdag 1 december haar lunchstrumjaar met een lunchconcert in de Senaatszaal van het Auditorium. Het concert wordt verzorgd door onderverniging Auletes onder leiding van Jos van den Braak. Het harmonieorkest zal naast een overture van Rossini en delen uit de 'Hans Christian Anderssonsuite' ook 'Wals van Fantasie' ten gehore brengen. Dat werk is geschreven door Quadrivium-lid Steven Henry. Het lunchconcert wordt gehouden tussen 12.00 en 13.00 uur en is voor iedereen gratis toegankelijk. Quadrivium bestaat dit jaar 35 jaar.

'Mirakels Millennium'

In Museum Kempenland is sinds zaterdag de tentoonstelling 'Mirakels Millennium' te zien. Deze cultuurhistorische tentoonstelling, die aan de hand van hoogte- en dieptepunten een beeld wil geven van de geschiedenis van de stad Eindhoven en de regio in de afgelopen duizend jaar, loopt tot 27 februari 2000. De aanwezigheid van de TUE in Eindhoven is volgens assistent-conservator drs. Wim Truyen terug te vinden in de vorm van twee foto's, zonder toelichting. Volgens Truyen is deze beperkte aandacht voor de TUE terug te voeren op het gegeven dat er keuzes gemaakt moesten worden.

'Proefschrift moet weg'

Het proefschrift als proeve van bekwaamheid moet verdwijnen. Dat stelde hoogleraar Privaatrecht Maurits Barendrecht onlangs in Unifers, het weekblad van de Katholieke Universiteit Brabant. Barendrecht schreef een open opinie in Unifers waarin hij ondermeer zegt dat proefschriften het leven van onderzoekers en universiteiten, dat toch al niet makkelijk is, onnodig moeilijk maken. Aan proefschriften worden volgens de hoogleraar zowel hoge als eenzijdige eisen gesteld. Volgens Barendrecht is het tijd om te bezien of er betere manieren zijn om tot een kwalitatief hoogwaardige wetenschappelijke productie te komen.

Lucent

Amy Tan

Ze is net hier. Amy Tan uit Singapore kwam anderhalve maand geleden in Nederland aan. Ze is AIO aan de TUE en heeft dus nog zo'n vier jaar te gaan. Waarom koos ze voor Nederland en voor de TUE? En kan ze makkelijk wennen hier?

Singapore

Singapore ligt in Zuidoost-Azië. Maleisië en Indonesië zijn de buurlanden. "Singapore is flexibel en heeft de hele wereld in de palm van haar hand. Wij openen onze deuren en iedereen komt", vertelt Amy Tan over haar geboorteland.

Nederland is niet haar eerste buitenlandse ervaring. Anderhalf jaar heeft ze in London gestudeerd en daar haar 'Master of Science Architecture' behaald. Daarna werkte ze twee jaar in Singapore voreleer bij de TUE te solliciteren naar een AIO-plaats.

Eindhoven

Aangezien ze haar doctorsgraad wilde behalen en meer research doen, begon Amy op Internet naar plaatsen op de wereld te zoeken waar ze interessante dingen doen. Interessant was voor haar virtual reality, architectuur en urbanplanning. Ze kwam ondermeer een aanbieding tegen van de TUE en legde de verschillende keuzemogelijkheden naast elkaar. Ze vond die van de TUE het beste bij haar passen en ze stuurde meteen haar curriculum vitae door. Na enkele keren informatie via email uitgewisseld te hebben, werd Amy gevraagd of ze naar Eindhoven kon komen voor een gesprek. Toen begon de bal pas echt te rollen en nu, zes maanden later, zit ze in haar kantoor in het Hoofdgebouw. Zelf heeft ze vrij weinig hoeven regelen voor haar verblijf: de hele stapel papierwerk regelde de TUE.

Toen ze in Nederland arriveerde, was er niemand die haar opwachtte. Niet dat Amy dit een probleem vond, ze was immers al eens op de TUE geweest voor het interview. Ze woont nu al enkele weken in een tweekamer-appartement van de SSHE (Stichting Studenten Huisvesting Eindhoven), samen met enkele andere buitenlanders die hier werken. Toch is er niet veel contact tussen deze mensen. "Iedereen leeft er zo een beetje op zichzelf", aldus Amy. In het weekend, wanneer ze niet op de TUE hoeft te zijn, gaat Amy Tan wandelen. Ze vindt het leuk en zo leert ze de omgeving kennen.

Dubbele functie

Wat Amy's functie precies inhoudt, blijkt onduidelijk. "Ik word hier als werkende beschouwd, maar toch ook weer niet. Ik ben hier om te promoveren, dus als student, maar ik ben wel aangenomen als werknemer. Ik doe eigenlijk twee dingen tegelijk." Dat daar negatieve aspecten uit zouden kunnen voortvloeien, is Amy duidelijk. "Ik weet dat mensen me als een student kunnen behandelen wanneer ze maar willen. Ik weet niet goed waar ik sta." Als ze zou moeten kiezen tussen werknemer of student, zou ze het echt niet weten. En eigenlijk bevalt die dualiteit haar wel: kwestie van er voordelen in te zien en die dan te gebruiken.

Molens en kaas

Wat verwachten mensen uit Singapore van Nederland? Hetzelfde als elke buitenlander, zo blijkt uit het antwoord van Amy. "Molens, water, kaas en land dat gewonnen werd van de zee. Maar ik heb net gehoord dat er hier ook kaas gemaakt wordt die enkel en alleen voor de export bedoeld is. Jullie eten er zelf niet van!" Eén van de dingen die haar zijn opgevallen, is dat ze nog niet veel oude, historische dingen heeft gezien in Nederland. "Alles lijkt wel nieuw." Ook had ze verwacht dat er veel meer platteland zou zijn. "Ik dacht dat Nederland een op landbouw gericht land was, maar ik zie alleen maar industrie."

Wat Amy Tan na haar Nederlandse avontuur gaat doen, weet ze nog niet. Dat hangt allemaal af van dezelfde factor als waarvoor ze hier naartoe is gekomen: *opportunity*.

Vaak dezelfde vragen maar iedere k

Donderdag 4 november. Hoewel de eerste sneeuw nog moet vallen is het goed koud. Vanuit het raam op de derde verdieping van het voormalige Bestuursgebouw, tegenwoordig Traverse, ligt het Dommeldal er verstilld bij. De groene velden zijn bedekt met een lichte laag rijp. Binnen verzamelt zich een internationaal gezelschap AIO's, OIO's en één student. Vrijwel allemaal zijn ze twee of drie dagen eerder uit het vliegtuig gestapt. Vandaag krijgen ze een rondleiding over het uitgestrekte TUE-terrein van BIA- (Bureau Internationale Aangelegenheden) medewerkster Tanya de Haan.

Stil, ietwat verlegen, druppelen de buitenlandse gasten, want zo noemt de universiteit hen het liefst, één voor één het vergaderzaaltje binnen. Voor de liefhebbers is er koffie en thee in plastic bekertjes. Tanya de Haan verwelkomt elke nieuwe gast met een stevige handdruk. "You must be from France. Welcome, bienvenue." Allemaal komen ze van ver om op de TUE te promoveren, te doceren of te studeren. Of om een geliefde gezelschap te houden, zoals het geval is met Deborah Edwards. From Manchester, zegt ze er lachend bij. "Maar dat

hadden jullie waarschijnlijk al wel gehoord aan mijn accent."

"Ik leg altijd eerst wat uit over de manier waarop het onderwijs in Nederland geregeld is. Daarna vertel ik meestal ook het een en ander over Nederland en de universiteit", zegt Tanya De Haan die wekelijks de rondleiding verzorgt. "Daarna wandelen we over het universiteitsterrein. Ik doe daarbij altijd een paar plekken aan die voor buitenlandse gasten van belang kunnen zijn. De bibliotheek bijvoorbeeld. Maar ook IRCE en het auditorium." Veel groter dan zes personen zijn de groepjes nooit. De buitenlandse gasten moeten zich allemaal persoonlijk bij de Eindhovense vreemdelingenpolitie melden. Het groepje dat nu de rondleiding krijgt, zal een paar dagen later gezamenlijk, onder begeleiding van een BIA-medewerkster, naar de politie gaan. En daar kunnen ze maar met zes personen tegelijk terecht."

In een notepad doet De Haan de geschiedenis van de TUE uit de doeken. Jonge universiteit, 5200 studenten, één van de drie TU's in Nederland, vijf unieke studierichtingen en veel contacten met Philips en de Dutch Automobile Factories. Ze benadrukt

Welcome Wilkon

Meer buitenlandse

Ongeveer achthonderd assistenten in opleiding (AIO's) van de TUE. Hiervan is een groot aantal afkomstig uit het buitenland. In dienst van de TUE, in 1997 waren dit er 150. Het aantal is nu gestegen tot 200. Het aantal is nu gestegen tot 200. Het aantal is nu gestegen tot 200. Het aantal is nu gestegen tot 200.

Overigens is een internationaal onderzoeksklimaat in Eindhoven. Het netwerk wordt versterkt en iemand uit een andere universiteit wordt aan de TUE toegevoegd. Het aannamebeleid voor buitenlandse AIO's is vrij flexibel. Er zijn een aantal afspraken over het aantal buitenlandse AIO's die de TUE wil aanstellen. Het aantal buitenlandse AIO's is dus niet wezenlijk verschillend van dat van de Nederlandse AIO's. De vakgroep die een AIO wil aannemen, regelt al het personeel dat nodig is. Het aannamebeleid voor buitenlandse AIO's is vrij flexibel. Er zijn een aantal afspraken over het aantal buitenlandse AIO's die de TUE wil aanstellen. Het aantal buitenlandse AIO's is dus niet wezenlijk verschillend van dat van de Nederlandse AIO's. De vakgroep die een AIO wil aannemen, regelt al het personeel dat nodig is.

eer andere mensen

dat Philips weliswaar een goede buur van de TUE is, maar dat het elektronicabedrijf verder niets te maken heeft met de universiteit. Ook vertelt ze dat Nederland met 440 bewoners per vierkante kilometer erg dicht bevolkt is, wat zich uit in een behoorlijke overgeorganiseerdheid.

Bibliotheque, Bibliotheek

Na het introductiepraatje over Nederland nodigt De Haan haar gasten uit om haar naar buiten te volgen. Er volgt een lange wandeling die langs een aantal voor TUE-medewerkers en studenten belangrijke punten voert. Om te voorkomen dat de gasten zich niet meer kunnen oriënteren, maakt De Haan liever geen gebruik van de oopbruggen. De eerste stop is het talenpracticum. Op weg naar het gebouwtje legt De Haan nog wat eenvoudige maar o zo noodzakelijke dingen uit. Wat het bordje 'trekken' op een deur betekent bijvoorbeeld. En dat 'bibliotheek' in het Nederlands hetzelfde is als het Franse 'bibliotheque' en het Duitse 'Bibliothek'. Donderdag komt van de Germaanse god Donner. "Weet iemand wat dat betekent?", vraagt ze terwijl ze naar een nooduitgangsbordje wijst. "Zoek uit hoe je in geval van

nood buitenkomt vanaf je werkplek", drukt ze haar gehoor op het hart. In de bibliotheek van het talenpracticum vindt de uit het Russische Belarus afkomstige Oleg Misiakow tot zijn verrassing een woordenboek van zijn eigen taal. Daarna volgen het sportcentrum, en het op een afgelegen plek van het terrein weggestopte onderkomen van het International Reception Comitty Eindhoven. Bij IRCE kunnen de buitenlandse gasten terecht voor contact met andere buitenlanders. En voor een fiets want veel vertrekkende buitenlanders bieden via de mailinglijst van IRCE hun fiets te koop aan. Vervolgens doet het clubje de Centrale Bibliotheek aan en daarna de pinautomaat en het auditorium. De Haan is al 22 jaar verbonden aan de universiteit en hield zich naar eigen zeggen al bezig met internationalisering voordat het woord uitgevonden was. De rondleidingen en de ondersteuning van buitenlandse gasten, die het BIA nu ruim een jaar organiseert, is ze nog lang niet beu. "De vragen zijn altijd hetzelfde", lacht ze, "maar de mensen zijn toch iedere keer weer anders."/ •

nmen Bienvenue

AIO's aan TUE

O's zijn op dit moment werkzaam aan de buitenland. In 1996 waren er 30 buitenlandse en in 1998 58. In werkelijkheid zullen deze ge- van diegenen die op de loonlijst van de TUE iteit betaald worden, maar door externe prot ministerie van Ontwikkelingssamenwerking. ndse AIO's op de TUE. Dit wordt veroorzaakt meer op gericht om AIO's aan te trekken. t is moeilijk om aan assistenten te komen in dt geworven, groter wordt. De schaarse aan s te concurreren met de salarissen op de ar-

goed voor een universiteit. Het internationale mgeving ziet de zaken anders en brengt s extra's.

ilt niet veel van de normale aannameproden van vacatures op Internet. Maar verder erven. In het geval van buitenlandse AIO's is jk maakt dat hij op zoek is een promovendus. gens'. De procedure voor het aannemen van nd van het invullen van andere vacatures. tijdens het wervingstraject. Zodra de mensen onal Activities (BIA) hen. Belangrijke papieren r het BIA, evenals de huisvesting. Jaarlijks zijn ertig woningen beschikbaar zijn. Dit is te udentenhuizen wonen.

O's met problemen en praktische vragen naar un werkring binnen de TUE, andere mensen rken, hebben ze een duidelijke plaats. Als er of de begeleidend hoogleraar. Uitgesproken ben een duidelijk aanspreekpunt in tegenoren bijlopen. Het BIA is van plan om in de buitenlandse studenten. Zij zouden juist in de vragen. en of studeren een introductieprogramma van TUE en een rondleiding over het TUE-terrein. e in ieder geval een beetje de weg weten in

Mohamed Douch

De uit Marokko afkomstige Mohamed Douch is nu ruim een jaar AIO aan de faculteit Werktuigbouwkunde van de TUE. Hij werkt hier op de afdeling verbrandingsmotoren.

Mohamed is geboren in Marokko. Maar omdat zijn ouders in Parijs werken, is hij opgegroeid in Frankrijk. Hij is in Duitsland naar de universiteit gegaan, want in Frankrijk is het systeem volgens hem elitair waardoor niet iedereen kan studeren. Mohamed: "In Duitsland staan de deuren open. Iedereen kan verder leren als je de capaciteiten hebt." De tweede reden dat hij naar Duitsland is gegaan is dat de universiteit van Aken heel beroemd is in Frankrijk. Op het gebied van werktuigbouwkunde zou het de tweede beste in de wereld zijn.

Zeven jaar heeft hij gestudeerd aan de RWTH-Aken. Op machinbouw is hij afgestudeerd, waarna hij solliciteerde naar de functie van AIO aan de TUE. Hij kende al wat mensen van de TUE, die voor een seminar naar Aken waren gekomen. De voornaamste reden voor zijn komst naar Nederland is echter de goede naam die de TUE heeft. Mohamed: "In 'Der Spiegel' stond vorig jaar dat deze technische universiteit de beste is van heel Europa." In vergelijking met Duitsers vindt Mohamed de Nederlanders heel open. Het meest verwant voelt hij zich met de Franse cultuur. "De Franse cultuur is heel erg zoals ik ben. In Casablanca spreekt men de Franse taal en de mentaliteit komt ook overeen met de Franse." Toch noemt hij zichzelf een mondialist. Zowel de Marokkaanse, Franse als Duitse cultuur heeft hij overgenomen. En hij hoopt metertijd ook wat van de Nederlandse cultuur mee te krijgen.

Vrienden

Mohamed heeft drie maanden cursus Nederlands gevolgd om de taal onder de knie te krijgen. Binnen de universiteit zijn er geen taalproblemen. Met zijn collega's kan hij goed communiceren en met zijn begeleiders dr. ir. Bart Somers en prof. dr. ir. Riek Baert spreekt hij Duits.

Met zijn collega's heeft Mohamed een goed contact en hij heeft dan ook vrienden gemaakt binnen de faculteit. Buiten de universiteit heeft hij nog weinig mensen ontmoet. In zijn vrije tijd zoekt hij zijn vrienden op in Aken of zijn familie in Parijs. Verder loopt Mohamed iedere dag drie tot zeven kilometer. Volgend jaar zou hij wel mee willen lopen met de marathon van Eindhoven. De aansluiting in Nederland verloopt prima. Het enige dat moeilijk ging, was het vinden van geschikte woonruimte. Mohamed: "Het is heel problematisch om een woning in Eindhoven te vinden." Vorig jaar kreeg hij via het Bureau for International Activities een kamer. Deze moest hij samen delen met Rashid, die ook in Aken heeft gestudeerd. "Ik kan het niet volhouden om altijd in een kamer te zijn. Na zes maanden heb ik dan ook met hulp van de faculteitssecretaresse een woning in Helmond gekregen. Rashid heeft nog steeds geen woning gevonden.

Leren

Mohamed voelt zich hier zowel student als medewerker. Hij leert hier iedere dag nog veel bij, maar omdat hij concepten maakt en onderzoek doet voelt hij zich toch ook een echte werknemer. Hij werkt aan een analyseonderzoek van brandstof. Om hierbij een lasertechniek te kunnen gebruiken, ontwerpt hij nu een hogedrukkamer. Dit is een prestigieus project, omdat de druk en temperatuur die de kamer aan kan extreem zijn. Het gaat er uiteindelijk om een zuinigere verbrandingsmotor te ontwikkelen en de emissie te reduceren. Over drie jaar hoopt Mohamed een baan te vinden in Parijs of bij Mercedes-Benz in Duitsland. Hij is gefascineerd door verbrandingsmotoren en wil graag op dit gebied werken. Met een Akens ingenieurdiploma en een Eindhovens doctoraat is Mohamed daar heel optimistisch over.

Veel kansen voor TUE'ers met goede ideeën

De Top-plaats of -regeling is eind jaren '70 ontstaan aan de TUE, maar midden jaren tachtig vanwege bezuinigingen afgeschaft. Nu wordt deze stimuleringsregeling in ere hersteld voor studenten en medewerkers van de TUE. Er zijn 25 plaatsen te vergeven. "In principe kan iedereen aanspraak maken op deze regeling, maar als er te veel aanmeldingen zijn, gaan mensen van de TUE voor", zegt Verhoef. Onlangs heeft de TUE zo'n 172.000 gulden aan subsidie ontvangen uit het regionale Stimuluspotje voor de topregeling. Een jaar lang krijgt een nieuwe ondernemer onderdak op de campus, een inkomen door een renteloze lening van 30.000 gulden, twee mentoren, een cursus en beschikking over faciliteiten van de universiteit, zoals de bibliotheek. Na dat jaar kunnen ze doorstromen naar het Eutechpark, het Twinning Center of Multi Media Paviljoen op het TUE-terrein. "Binnen twee maanden gaan we selecteren voor de Top-plaatsen. Daarvoor moeten bedrijven echt serieus en innovatief bezig zijn. Het is niet zo dat iemand die een adviesbureau begint in aanmerking komt voor de Top-regeling. Het moet om een nieuwe markt gaan of een nieuw product, waar het zich op richt, maakt niet uit." Wat dat betreft heeft de Top-regeling raakvlakken met de New Venture prijsvraag, waarvan de eerste ronde bijna is afgesloten. De organisatie heeft zo'n 300 inzendingen voor vernieuwende bedrijven binnen gekregen. Verhoef weet dat er 54 mensen die aan de TUE werken of studeren informatie hebben aangevraagd over de wedstrijd. Hoeveel daarvan zich uiteindelijk hebben ingeschreven, is nog niet bekend. "Maar iedereen kan blijven inschrijven, alleen moet het plan verder uitgewerkt zijn in de tweede en derde ronde. Je kunt ook het-

Eind dit jaar wordt de Top-regeling weer ingevoerd op de TUE. Top staat voor tijdelijke ondernemingsplaats en biedt geld en huisvesting aan studenten of medewerkers die een eigen bedrijf willen beginnen. Professor dr. Leo Verhoef, hoogleraar ondernemerschap in het midden- en kleinbedrijf, ziet veel kansen voor mensen met goede ideeën aan de TUE.

zelfde plan als in de eerste ronde indienen, al ben je niet door naar de tweede ronde. Je zult het dan natuurlijk wel moeten wijzigen, anders kom je nog niet ver." Verhoef vindt het belangrijk dat de TUE mensen stimuleert een eigen bedrijf te beginnen.

Zwerfmodel

De professor start in december voor het zesde jaar met het vak 'Ondernemerschap in het midden- en kleinbedrijf'. "Ik kan me voorstellen dat deelnemers hieraan in aanmerking komen voor een Top-plaats." Hetzelfde geldt voor deelnemers aan de New Venture wedstrijd, laat Verhoef weten. Deze wedstrijd looft 50.000 gulden uit voor degene die het meest innovatieve bedrijf of product verzint. "Die mensen geven we de kans om door te stromen in de Top-regeling." Maar ook vanuit het vak verwacht Verhoef potentiële kandidaten voor de stimuleringsregeling van de TUE. Begin december kunnen dertig studenten terecht bij Verhoef voor dertig uur les over ondernemerschap. "Dit jaar hanteer ik veelvuldig het zwerfmodel. We zullen weinig op de universiteit zijn, maar bezoeken veel bedrijven, zoals een advocatenkantoor, de Kamer van Koophandel, een technisch bedrijf enzovoorts. Veder komen er gast-sprekers. De problematiek en kansen in het midden- en kleinbedrijf staan hierbij

centraal."

Verhoef bezoekt met zijn studenten het 'succesbedrijf' CSU in Uden. "Een schoonmaakbedrijf dat heel groot is geworden. Dit bedrijf is niet sterk vanwege het product, maar het levert precies wat de klant nodig heeft. Niets in de hightech sfeer in ieder geval, maar het is een goed bedrijf. De eigenaar van CSU heeft alles verkocht en gaat nu innovatieve bedrijven financieel steunen als een soort *business angel*."

De rode draad van het vak is het schrijven van een ondernemingsplan. "Dat moet in tien bijeenkomsten worden gemaakt. Met het plan moeten de deelnemers een bank overhalen om er geld in te steken. Het gaat dus niet alleen om consumeren van theorie, maar ook om het produceren ervan." Wat ook nieuw is, is dat studenten niet langer denkbeeldige ondernemingsplannen hoeven te schrijven. "Diverse bedrijven hebben mij benaderd of studenten hun plannen kunnen maken." Verhoef haalt een voorbeeld aan: "Bruns is een bedrijf dat technische maquettes maakt voor bedrijven zoals Philips. Zij maken bijvoorbeeld een scheerapparaat van vier meter hoog voor beurzen. Andere klanten zijn musea en het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het zijn kunstenaars met verstand van techniek. Dit bedrijf wil onderzoeken of ze ook in Duitsland kunnen slagen. Dat

onderzoek willen ze studenten laten doen. Dat kunnen er twee of drie zijn. Er staat natuurlijk een vergoeding tegenover als je iets voor bedrijven doet." In totaal zijn er zeven aanvragen van bedrijven binnengekomen bij Verhoef. Ook kunnen studenten een ondernemingsplan schrijven voor iemand die meedoet aan de New Venture wedstrijd. "Hun plannen kunnen de studenten bijvoorbeeld verder uitwerken. Het vak is nu meer verweven met de Top-regeling en ook met New Venture. Iedereen heeft zo zijn eigen motieven om het vak te volgen: de één voor de studiepunten, de ander omdat hij of zij een eigen bedrijf wil beginnen. Maar het is voor iedereen interessant die inzicht wil krijgen in het midden- en kleinbedrijf en de problemen hiervan. Wij krijgen bovendien meer inzicht in het aantal mensen op de TUE dat rondloopt met plannen om een eigen bedrijf te beginnen. Want daar hebben we nu helemaal geen beeld van."

Vingeroefening

Het vak 'Ondernemerschap in het midden- en kleinbedrijf' kan worden gevolgd door studenten van alle studierichtingen. "Maximaal dertig studenten kunnen deelnemen, niet meer, want dan is het niet intensief genoeg. Ik kan niet met een groep van honderd mensen aankomen bij bedrijven. Bij inschrijving geldt wie het eerst komt, wie het eerst maalt." Ook medewerkers of afgestudeerden die erover denken om voor zichzelf te beginnen kunnen zich inschrijven. En mensen die gebruik maken van de Top-regeling kunnen het volgen. "Het vak is echter slechts een vingeroefening vergeleken bij de cursus die deelnemers aan de Top-regeling kunnen volgen. Die is veel intensiever." / ●

Professor Leo Verhoef; begaan met het lot van het midden- en kleinbedrijf. Foto Bram Saeys

Holstlezing '99 over bloed en de poëzie van onderzoek

Een bloedstollende geschiedenis. Zo luidde de titel van de jaarlijkse Holstlezing 1999 die 18 november gehouden werd door prof. dr. Coen Hemker, emeritus hoogleraar Biochemie van de Universiteit Maastricht. De lezing had onderzoek naar stollingsmechanismen in het bloed als thema, maar Hemker greep de gelegenheid ook aan om zijn publiek te confronteren met het belang van fundamenteel onderzoek.

Bloed hoort niet in de aderen te stollen. Wanneer dat toch gebeurt, is er sprake van trombose. Hemker deed jarenlang onderzoek naar de mechanismen die ervoor zorgen dat bloed stolt en vertelde er tijdens zijn lezing over alsof het ging om de zoektocht naar schoonheid of de poëzie van het onderzoek zoals hij het zelf omschrijft. De eerste Holstlezing werd gehouden in 1977 ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van de TUE. De lezing, vernoemd, naar professor Gilles Holst (oprichter van het Philips Natlab en betrokken bij oprichting van de TUE), kreeg later een jaarlijks vervolg. In de lezingen gaan gerenommeerde wetenschappers enerzijds in op wat toegepaste wetenschappen kunnen betekenen voor de industrie en anderzijds wat dat voor implicaties heeft op de samenleving.

Fataal
Trombose kan vervelende gevolgen hebben. Soms schiet het stolsel los en belandt het via de beenaderen in het hart. De rechter kamer perst het vervolgens met grote kracht de

Prof. dr. Coen Hemker. Op het schilderij is Gilles Holst te zien, de man naar wie de lezing is vernoemd. Foto Bart van Overbeeke

longslagader in. Als het stolsel groot is, bestaat de kans dat het vervolgens de longslagader afsluit, met fatale gevolgen. Dagelijks komen er in Nederland vijftig gevallen van veneuze trombose voor maar dankzij moderne behandelingsmethoden is de sterftেকans beperkt tot één op duizend. Veel gevaarlijker zijn echter die gevallen waar een bloedstolsel een slagader afsluit en een hartinfarct veroorzaakt of een beroerte. Trombose in de slagaderen is in de hele westerse wereld de belangrijkste oorzaak van dood en invaliditeit. Van de vijftig miljoen doden op aarde in 1990 stierven er 12 miljoen aan deze vorm van trombose. Dit

kun je tegengaan door de juiste medicijnen toe te dienen. Het probleem is alleen dat het niet duidelijk is wie in aanmerking komt voor deze medicijnen.

Een stolsel ontstaat doordat bloed het eiwitplitsend enzym thrombine aanmaakt als het door een beschadigd bloedvat stroomt. Dit enzym veroorzaakt de stolling. Om te voorkomen dat de stolling bij een wond te ver doorzet zorgt een andere stof, antithrombine, dat de werking van het thrombine weer langzaam afneemt. Wanneer het stollingsstelsel niet goed afgesteld is omdat het antistollingsmechanisme niet goed werkt, heeft iemand meer kans

op trombose. Dit onderzoek leidde tot een betrouwbare test waarmee op een eenvoudige wijze, aan de hand van één druppel bloed, is vast te stellen of iemand het risico loopt een hartinfarct te krijgen. Iets waar tot voor kort nog een tijdrovende, ingewikkeld reeks testen voor nodig was. De methode van Hemker en zijn collega's maakt het mogelijk om efficiënter te zoeken naar nieuwe antithrombotica. Bijkomend voordeel is dat het aantal proefdierentests beperkt zou kunnen worden en het onderzoek bij vrijwilligers en patiënten veiliger en sneller kan verlopen.

Neveneffect

Een spannend neveneffect van het onderzoek van Hemker was het bewijs dat de zogenoemde derde generatie anti-conceptiepillen een verhoogd risico geven op veneuze trombose. Dat werd tot voor kort alleen nog maar aangenomen op basis van epidemiologische waarnemingen. Het Maastrichtse team kon aantonen dat bij pilgebruik de thrombinevorming verhoogd is en daardoor een verhoogd risico op trombose geeft. Conclusies die in een andere studie, betaald door de farmaceutische industrie, werden bevestigd.

Hemkers werk is een goed voorbeeld van toegepast onderzoek dat bovendien op de warme belangstelling kan rekenen van geldschietters. "Ik moet u bekennen", zei Hemker, "mijn hele verhaal was rationalisatie achteraf. Ik heb dit onderzoek alleen maar gedaan omdat ik er lol in heb. Omdat ik het niet kon laten. Eigenlijk geneer ik me er een beetje voor dat ik onderzoek doe dat zich kan rechtvaardigen door een beroep te doen op zijn directe nut. Beter onderzoek dan het mijne, dat pas over één generatie zijn toepassing zal vinden, of over zeven, krijgt in Nederland wezenlijk minder kans. Goed fundamenteel onderzoek is het stille, niet op de beurs genoteerde kapitaal waarvan de industriële innovatie vanmorgen de rente is. Sinds de jaren zeventig teren we daar op in. We kijken voldaan om ons heen omdat het in Nederland economisch goed gaat. Het is de voldane grijs van de boer die zojuist zijn pootaardappelen heeft opgegeten." / ●

Uitwisseling ideeën centraal bij symposium IPO

Het IPO houdt op 2 en 3 december een symposium voor de faculteiten van de TUE. Het IPO wil met dit symposium de banden met de faculteiten aanhalen. Het instituut hoopt op deze manier meer samenwerking tussen de faculteiten en IPO tot stand te brengen.

"Je moet de beperkingen van je eigen kennis kennen om iets goeds te kunnen maken", stelt prof. dr. Matthias Rauterberg, in antwoord op de vraag waarom hij zowel psychologie als informatica heeft gestudeerd. Hij is altijd gefascineerd geweest door beide werelden. Rauterberg heeft psychologie in Duitsland gestudeerd, met als specialisatie arbeidspsychologie. "Het was in die tijd in Duitsland niet mogelijk om twee studies te doen", vertelt hij. Daarom is hij vlak

voor de afronding van zijn studie informatica gaan studeren. Door een maas in het net van reglementen van zijn opleiding psychologie kon hij vervolgens toch afstuderen als psycholoog. Tijdens zijn studie informatica richtte hij zich sterk op user-systeminteractie. In Zürich, bij de ETH, heeft hij vervolgens zijn doctorsgraad gehaald. Onderwerp van zijn dissertatie: een concept voor software-ergonomische richtlijnen, een onderwerp dat wederom dicht bij user-systeminteractie ligt. Rauterberg is sinds een half jaar directeur van het IPO, het centrum voor User-System Interaction. Hij was overigens al enige tijd als hoogleraar aan het instituut verbonden. Zijn combinatie van studies is bijna een spiegel van de bezigheden van het IPO. Bij psychologie staat uit-

eraard de gebruiker centraal, bij informatica het systeem. Nu de interactie nog. Rauterberg is, zoals gezegd, van mening dat een monodisciplinaire kijk op zaken te beperkt is. Wie als wetenschapper monodisciplinair is opgeleid, kan producten afleveren die voor een gebruiker ontoegankelijk zijn. Computers zijn een standaard en schrijnend voorbeeld. Het omgaan met je computer is vaak lastiger dan de omgang met de medemens, en dat wil wat zeggen. Veel software is niet toegesneden op de gebruikers, omdat die bij de software-ontwerper geen factor van betekenis zijn. "Het is de computer die zich moet aanpassen aan de mens. De praktijk is dat het andersom gebeurt", zegt Rauterberg. Hij geeft een concreet voorbeeld hoe het wel

moet. "Bij de ETH in Zürich heb ik een systeem ontwikkeld dat voor een gebruiker heel direct te gebruiken is. Het gaat om de projectie van een hal op een scherm. Door middel van een blokje kun je voorwerpen in die hal oppakken en ergens anders neerzetten. Je hoeft geen commando's ergens in te typen. Er komt ook geen muis aan te pas. Je doet iets wat een mens in zijn bestaan altijd heeft gedaan: iets oppakken." Rauterberg vindt het IPO een uniek instituut, zeker in Nederland, maar ook in Europa. "Het IPO heeft een *unique selling point*," zegt hij. "De gebruiker is namelijk belangrijk. Er is in het verleden, maar nu nog steeds, veel onderzoek gedaan naar de perceptie van de gebruiker. Daar is het IPO sterk in." Het accent zal in de

toekomst naar zijn verwachting echter meer verschuiven naar het systeem en de interactie met de gebruiker. Het *Symposium on User System Interaction* op 2 en 3 december zal mogelijk wat meer concrete richting aan de plannen van het IPO geven. Het symposium heeft namelijk als doel om een uitwisseling van ideeën te laten plaatsvinden over het onderzoeksgebied user-system-interactie. Rauterberg kijkt echter verder dan alleen de eigen universiteit. "We kunnen ook gaan samenwerken met andere universiteiten, of bijvoorbeeld TNO. In ieder geval komt er nu einde aan de periode dat IPO eigenlijk alleen door interim-directeuren is bestuurd. Er moet nu een concreet beleid komen." / ●

Signaal

Bedrijfshulpverleners drijven 'schaapjes' bijeen

Bedrijfshulpverlening/Maaike Slingerland

De eerste nascholingsdag van de bedrijfshulpverleners (BHV) vond vorige week dinsdag plaats op de TUE. Voor de BHV'ers was het de eerste keer dat ze de theorie in praktijk konden brengen. Deze dag was de eerste in een reeks van vijf BHV-nascholingsdagen. Eergisteren, dinsdag, was de tweede nascholingsdag, vandaag vindt er nog een plaats en in de komende twee weken zijn er nog twee.

Gewonden verzorgen en begeleiden is ook een taak van de bedrijfshulpverleners. Foto Bram Saeyns

De nascholingsdag was een unieke gebeurtenis daar het ongewoon is dat zulke dagen op het eigen terrein worden gehouden. Bij veel bedrijven zie je dat de BHV-groep een dag naar een Regionaal Opleidings Centrum (ROC) gaat. Door de nascholingsdagen op de TUE te houden wordt tijd en geld bespaard. Bovendien kunnen de hulpverleners oefenen in de eigen gebouwen. Op het 85 hectare grote TUE-terrein staan vijfendertig gebouwen, en studeren en werken zo'n tienduizend mensen. Het is dus van groot belang dat de onderlinge communicatie en opleiding van de BHV'ers goed geregeld wordt. De eerste dag stond onder toezicht van Jan Hemmers van het ROC te Venlo.

De nascholingsdag bestond uit drie onderdelen. 's Morgens werd de onderlinge communicatie geoefend in de brandweerkazerne en kregen de bedrijfshulpverleners blus instructie. De ochtend

bestond vooral uit theorie. De twee teams van in totaal veertien mensen konden die dinsdagmiddag echter ook hun kennis in de praktijk brengen. Van half twee tot half vijf waren er in het Laplace-gebouw vier ontruimingsoefeningen. Twee oefeningen per team, waarbij het team dat het gebouw niet hoefde te ontruimen, de werknemers speelden die het gebouw moesten verlaten. Zij werden door de andere groep in een ruimte van het gebouw 'in veiligheid gebracht'.

Hond

Hemmers vergeleek de oefening met schaadrijven. De BHV'ers spelen de rol van de hond die de schapen voor zich uit drijft om ze naar een andere ruimte te loodsen. De schapen zijn de mensen die tijdens een noodsituatie in veiligheid moeten worden gebracht. De hulpverleners, medewerkers van de faculteit Scheikunde, hebben een basisopleiding

gehad. Die bestond uit een EHBO-cursus aangevuld met reanimatie en gewonden verzorgen en begeleiden. Tijdens de ontruimingsoefeningen waren drie mensen ingehuurd van de Landelijke Opleiding Tot Uitbeelding van Slachtoffers (LOTUS). Zij kunnen verwondingen fingeren en zich inleven in de rol van slachtoffer.

De faculteitsmedewerkers begonnen enthousiast en gemotiveerd aan de oefeningen. De spanning was van hun gezichten af te lezen. De begane grond van het Laplace-gebouw moest bij de eerste oefening worden ontruimd omdat er boven zogenaamd brand was uitgebroken. De mensen werden naar een aparte ruimte gebracht, dat een ander gebouw moest voorstellen. Nadat de teamleider het sein had gegeven dat de verdieping ontruimd was, werd de actie geëvalueerd. Twee mensen bleken vergeten te zijn. Een man was nog aan het werk in 'zijn kantoor', terwijl een vrouw nog op de wc zat. Na een paar minuten kwam een jongen uit de groep naar voren die aarzelend zei: "Hier hoor ik geloof ik niet bij." Hij was meegeloosd naar de ruimte, niet wetende dat het een oefening betrof. Toen hij doorhad dat het allemaal gefingeerd was, ging hij weg, de groep lachend achterlatend.

Spanning

Dat brak de spanning even, maar niet voor lang want de volgende groep was aan de beurt. Nu moest de kelder worden

ontruimd en de daar aanwezige mensen moesten naar de eerste verdieping worden gebracht. De groepsleider stond bovenaan de trap om de mensen die naar boven gingen op te vangen en ervoor te zorgen dat niemand meer naar beneden zou gaan. Jan Hemmers vroeg of het niet verstandig zou zijn dat de leider naar de kelder zou gaan, zodat hij meer zicht had op zijn team. Toen de leider inderdaad naar beneden liep, zei Hemmers grinnikend dat hij vervelend bezig was. "Nu stuur ik hem naar beneden terwijl ik weet dat hij daar geen goed aan doet." Er konden nu namelijk mensen vanuit de veilige ruimte ontsnappen naar minder veilige gebieden, bijvoorbeeld om hun achtergebleven bezittingen te gaan ophalen. Bij de volgende twee oefeningen werden de mensen van LOTUS ingezet om een verwonding te fingeren. Deze oefeningen waren serieuzer van aard. De tijd werd opgenomen en er waren meer hindernissen, zoals gesloten deuren. Maar het enthousiasme was er nog steeds bij de BHV'ers, ook al verliepen deze oefeningen niet vlekkeloos. Hemmers benadrukte dat het om mensen gaat, die je eigen familieleden zouden kunnen zijn. "Hij preekt de BHV'ers overigens voor hun inzet. Dat het voor hen moeilijk was, is logisch. Ze hadden nooit eerder in de praktijk en met een groep kunnen trainen. Ad van Veen, hoofd-BHV: "De BHV'ers zijn deze dag heel bewust bezig geweest en hebben veel geleerd wat niet uit een boekje te leren valt."/ ●

De bedrijfshulpverleners proberen de 'slachtoffers' zo goed mogelijk te helpen. Foto Bram Saeyns

Jansen MI Consultants - adviesbureau met 90 business consultants, werkzaam in handel en industrie - ondersteunt opdrachtgevers in projecten op het snijvlak van business en IT. De bedrijfsprocessen van opdrachtgevers vormen het uitgangspunt van vraagstukken rondom de inrichting en besturing van de bedrijfsvoering. Betrokkenheid staat voorop bij onze consultants. Samen met opdrachtgevers ontwerpen én realiseren ze bedrijfsconcepten. Daarnaast ontplooiën ze met collega's initiatieven op o.a. het gebied van Supply & Demand en E-commerce.

CONSULTANCY, een onbegrensd begrip!

'Interesse in consultancy' wordt vaak gehoord. Maar wat is consultancy? Advies geven, processen herstructureren, businessconcepten ontwerpen, IT implementeren...? En wat betekent dit in de praktijk? Als consultant ben je betrokken bij verschillende bedrijven, opdrachten en personen. Je doet brede ervaring op, leert waar je goed in bent en ontdekt je ontwikkelkansen. Consultancy is een prima stap in je carrière.

Ben jij laatstejaars student HBO of WO economie, (technische) bedrijfskunde, informatiekunde of informatica en geïnteresseerd in business consultancy? Dan nodigen wij je van harte uit voor onze open dag op woensdag 14 december aanstaande in Amersfoort. Vanaf 15.00 uur nemen we je mee naar onze dagelijkse consultancypraktijk, compleet met tips om te kunnen slagen in de consultancywereld. Vanaf 18.00 uur is het borreltijd met volop gelegenheid om met junior en senior consultants door te praten!

Jansen MI Consultants

Schrijf je in per e-mail via opendag@jmi.nl of per post naar Jansen MI Consultants t.a.v. Ineke Sikkema, antwoordnummer 126, 3800 VB te Amersfoort. Je ontvangt dan het programma en de routebeschrijving. Verhindert? Dan kun je informatie aanvragen.

Haak Bastiaanse-Kuneman Stichting

De Haak Bastiaanse-Kuneman Stichting, waarvan het bestuur van de Vereniging voor christelijk wetenschappelijk onderwijs het bestuur vormt, verstrekt studiebeurzen aan personen met een doctoraal examen in de geneeskunde, godgeleerdheid, wiskunde, informatica, natuurkunde, sterrenkunde, scheikunde, biologie of aardwetenschappen, afgelegd aan één van de Nederlandse universiteiten ten behoeve van het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Van aanvragers wordt verwacht dat:

- zij van protestants-christelijke levensovertuiging zijn,
- zij in hun levensbeschouwing belijden dat Jezus Christus Koning is over alle terreinen van het leven, ook over het terrein van de wetenschap,
- zij blij hebben gegeven van uitstekende studiezin en begaafdheid, en
- het te verwachten resultaat van het onderzoek van algemeen maatschappelijk belang wordt geacht te zijn.

De Stichting stelt thans beschikbaar:

vijftien studiebeurzen van elk fl 20.000,-

Belangstellenden worden uitgenodigd schriftelijk een verzoek in te dienen vóór 1 maart 2000, voorzien van:

- een curriculum vitae,
- een aanbeveling van de faculteit waarbij cq. hoogleraar bij wie men is afgestudeerd, of onder wiens supervisie het onderzoek zal worden uitgevoerd,
- een projectomschrijving van het onderzoek dat men beoogt te gaan verrichten,
- een inkomsten- en uitgavenoverzicht voor de periode van het onderzoek.

Een gesprek met aanvragers ter nadere toelichting van het verzoek kan tot de beoordelingsprocedure behoren.

Het verzoek kunt u richten tot ir. R. Zijlstra, Bureau Bestuursondersteuning Vrije Universiteit, De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam.

[#] deONJaargids

Haal hem gratis op bij:

Technische Universiteit Eindhoven
Studenten Service Centrum
Den Dolech 2, HG008

of kijk op www.on.nl

De ON jaargids
1999

Met meer dan 300 pagina's met alles wat je moet weten over carrière, solliciteren of verder studeren en informatie over potentiële werkgevers.

Gratis voor jou!

ON Jaargids is een uitgave van Crosspoints

RIJSCHOOL EXCELSIOR

10 lessen f 750,-

Daarna f 80,-
(lessen van 1,5 uur)

Tel. 040 - 246 11 57

HUSK STUDENTENREIZEN

Vanaf fl. 199,- feest en sneeuw op de beste pistes in Frankrijk! SGR, bel voor gratis brochure 030 - 28.46.000 of www.husk.nl

www.tik.nu

De eenvoudigste
redirect service

SPORTURA

12 toplocaties in Frankrijk v.a. f 199,- (bus/app/skipas). Nu al verse sneeuw! Extreem lage prijzen. Vertrek 25-12-99. Vraag naar onze voordelige studentenactie "Jaarclub 2000"

Bel 030-275 89 89,
www.sportura.nl
of RTL4 pag.571

CJP scheelt
musea
Bestel nu je CJP bij Theater of VVV

don't settle for less if you can stand a good challenge

ONLY TALENT PAYS OFF ASML

Meer weten over werken bij ASML? Kijk op www.asml.nl of schrijf naar ASML t.v. Erik Wöerling afdeling HRM, De Run 1110, 5503 LA Veldhoven, e-mail: hrm@asml.nl

ASML is de Nederlandse producent van wafer steppers, de complexe machines die worden gebruikt bij de productie van IC's.

PARVIN (11) KAN LEZEN EN SCHRIJVEN HET EINDE VAN ARMOEDE BEGINT OP SCHOOL

STEUN DE NOVIB METHODE

WORD NU NOVIB DONATEUR VOOR f 12,50 PER MAAND

BEL 070 - 3421777

Novib
lid van Oxfam

Huren bij Meo
AL VAN AF 31,- PER MAAND.

Voor was-automaten, vaatwassers, wasdrogers, koelvries-apparaten en zonnebanken.

GEEN ONDERHOUDSKOSTEN.

BEL GRATIS 0800-0995570
E-mail: meolease@worldonline.nl
Internet: www.meolease.nl

JA, JE DENK OOK DAT DE HARDE SCHIJF GEWASHT IS

Ben jij handig met NETWERKEN of PC's: student, gesjeesd of afgestudeerd?

Voor uitdagende automatiseringsprojecten is OGD op zoek naar part-time en full-time medewerkers

OPERATOR ► GROEP ► DELFT

In Delft: 015 2628636
In Eindhoven: 040 2464055
In Amsterdam: 020 6222425

Mail: info@ogd.nl Internet: www.ogd.nl

OGD Werken en studeren kun je combineren

Alles over nieuwsgroepen en tue.markt

Een paar weken geleden was op de voorpagina van dit blad te lezen dat de TUE er een nieuwe nieuwsgroep bij heeft: tue.markt. "In deze groep", stond in het artikel, "kunnen studenten en medewerkers zaken te koop aanbieden of vragen, kortom zaken die vroeger bijvoorbeeld in de rubriek Cursiefjes van Cursor stonden. De groep is toegankelijk voor iedereen met een internet-browser als Netscape of Internet Explorer." Dit nieuwsbericht was voor veel mensen iets te cryptisch. Daarom dus, op veler verzoek, iets meer achtergrond over het fenomeen nieuwsgroep.

Tue.markt is een nieuwsgroep: een plek waar mensen kunnen discussiëren over een bepaald onderwerp. Er zijn duizenden van dat soort nieuwsgroepen. Zo wordt in de nieuwsgroep nl.wetenschap gediscussieerd over wetenschappelijke onderwerpen en is een nieuwsgroep als nl.comp.sys.mac het terrein van Apple-liefhebbers. Wie de weg een beetje weet in dit wereldje, kan er veel voordeel uit halen. De meeste nieuwsgroepen zijn namelijk door mensen uit de hele wereld te benaderen en er is altijd wel iemand die antwoord kan geven op een vraag of een nuttige bijdrage kan leveren aan een discussie.

Usenet

Het geheel aan nieuwsgroepen wordt Usenet genoemd. Vrijwel elke internetaanbieder heeft een selectie van deze nieuwsgroepen op zijn server staan en stelt die beschikbaar voor de gebruikers. Het Usenet is in feite een stad met vele tienduizenden bewoners die informatie met elkaar uitwisselen. Ze discussiëren met elkaar, of wisselen roddels en wetenswaardigheden uit. De thema's variëren van abortus tot Bruce Springsteen en van natuurkunde tot levensverlenging. In sommige nieuwsgroepen worden foto's aangeboden, andere nieuwsgroepen worden gebruikt om mp3-files of programma's te verspreiden. Er is vrijwel geen onderwerp te bedenken waarover niet op het

senet gepraat wordt.

De TUE heeft ook een news-server die toegang biedt tot deze onvoorstelbare hoeveelheid nieuwsgroepen. Er zijn echter acht nieuwsgroepen die alleen voor TUE-studenten en medewerkers bereikbaar zijn. De nieuwsgroep tue.misc bijvoorbeeld wordt gebruikt voor discussies over de meest uiteenlopende TUE-aangelegenheden. Zo vroeg iemand zich laatst af of er in het Hoofdgebouw betaaltelefoons te vinden zijn. Anderen gebruikten tue.misc om te klagen over de nieuwe huisstijl en de nieuwe layout van Cursor. Sinds kort is tue.markt dus ook te vinden op de nieuwserver van de universiteit. Deze nieuwsgroep, de naam zegt het al, is te vergelijken met een marktplein. Op dit marktplein kan iedereen die iets zoekt of iets kwijt wil, een berichtje plaatsen. Het enige dat je daarvoor nodig hebt, is een Internet-browser. Wie meer wil weten over de achtergronden en gebruiksregels van Usenet kan op Internet terecht. Op de site van de Digitale Stad staat een lijst met antwoorden op veel gestelde vragen over Usenet: <http://www.dds.nl/plein/central/help.html>

Op Usenet met Netscape
Ga naar 'Preferences', te vind

onder het pull-downmenu 'Edit'. Klik eerst op 'Mail and Newsgroups' en dan op 'Newsgroupservers'. Vul daar 'news.tue.nl' in. Vaak is dit overigens standaard al ingevuld. Klik daarna op OK.

Klik op 'Newsgroups' onder het pull-downmenu 'Communicator'. Er wordt een venster geopend dat uit drie vlakken bestaat. Een venster voor de nieuwsgroepen, één voor de onderwerpen en een venster om de berichten te lezen.

Klik met de rechter muisknop in het linker venster op het kopje 'news' en selecteer 'Subscribe to newsgroups'. Vervolgens verschijnt een lijst met nieuwsgroepen. In die lijst staat ook het mapje TUE met daarin de acht nieuwsgroepen van de universiteit.

Door twee keer op een nieuwsgroep te klikken kunt u zich op nieuwsgroepen abonneren. Deze nieuwsgroepen zullen in het vervolg automatisch op uw scherm verschijnen als u naar 'Newsgroups' gaat. (stap 3) Klik op 'OK' om het venster te sluiten.

In het linker venster verschijnen de nieuwsgroepen die u zojuist geselecteerd hebt. Klik op de nieuwsgroepen om de titels van de berichten te kunnen lezen. De berichten verschijnen in het

rechter venster.

Klik op de titels in het rechter venster om de berichten te lezen.

Klik op 'New' onder het pull-downmenu 'edit' wanneer u een nieuw bericht toe wil voegen aan de nieuwsgroep.

De nieuwsgroep tue.test is bedoeld om testberichtjes te sturen. Hier kunt u oefenen met het versturen en beantwoorden van berichten.

Op Usenet met Outlook of Internet Explorer

Klik op 'News' onder het pull-downmenu 'Go'. De newsreader van Outlook Express wordt geopend. Het venster bestaat uit drie delen.

Klik op 'Properties' onder het pull-downmenu 'File'. Klik in het venster dat nu geopend wordt, op het kopje 'server'. Vul daar 'news.tue.nl' in. Klik op 'General' en vul daar in het bovenste invoerveld 'Nieuws' in. Klik dan op 'OK'.

De newsreader van Outlook Express bestaat uit drie vensters. Klik met de rechter muisknop op het bestand 'News' in het rechter venster. Selecteer dan 'Newsgroups'. Er verschijnt vervolgens een lijst met alle nieuwsgroepen op de TUE-server.

Selecteer een nieuwsgroep die u interesseert. Klik dan op 'Subscribe', rechts van de lijst. Hiermee neemt u als het ware een abonnement op de betreffende nieuwsgroep. Doe dat voor alle nieuwsgroepen die u in de toekomst wilt bijhouden. In het linker venster verschijnen de nieuwsgroepen die u zojuist geselecteerd hebt. Klik op de nieuwsgroepen om de titels van de berichten te kunnen lezen. De berichten verschijnen in het rechter venster.

Klik op de titels in het rechter venster om de berichten te lezen.

Klik op 'Compose message' wanneer u een bericht toe wil voegen.

De nieuwsgroep tue.test is bedoeld om testberichtjes te sturen. Hier kunt u oefenen met het versturen en beantwoorden van berichten. / ●

/Faculteiten

De cursus **Inleiding in de ontwikkelingsproblematiek** (ON440) wordt vanaf donderdag 2 december gegeven van 13.30 tot 15.15 uur, Dommelgebouw 0.04. In een serie van negen colleges wordt onder meer aandacht besteed aan determinanten van groei en stagnatie, technologie als drijvende kracht in ontwikkeling, bevolkingspolitiek, onderwijs- en gezondheidszorg en industrialisatiebeleid. De cursus is verplicht voor studenten met specialisatie ontwikkelingslanden van de studiestroom Technologie en Innovatiebeleid. Literatuur: A. Szirmai, Economic and Social Development. Trends, Problems, Policies, Prentice Hall, 1997 of A. Szirmai, Ontwikkelingslanden. Dynamiek en Stagnatie, Wolters Noordhoff, 1994. Inlichtingen. Secretariaat ITOK, DG 1.02, tst. 2246.

In verband met ziekte van mr. drs E. F. Clarkson zal in het wintersemester het vak

Ondernemingsrecht (OA800), keuzevak voor alle studenten in de PP-fase, niet door-gaan. Studenten die belangstelling hebben voor deze materie kunnen echter het vak Ondernemen en Recht (12060) volgen, dat inhoudelijk nauw aansluit op het eerdergenoemde vak. Ondernemen en Recht wordt gegeven op maandag, 5e en 6e uur, in Pav. P1. Docent is mr dr M.S.C. Bakker.

Frans voor Wetenschap, Techniek en Bedrijf 2 - OT731

(Wintersemester) Deze cursus begint op dinsdag 30 november. In tegenstelling tot eerdere aankondigingen zijn de lesuren op dinsdag van 13.30 tot 16.30 of eventueel op een ander tijdstip in overleg met de andere studenten en de docent. Ingangsniveau: Frans 1 of vergelijkbaar niveau. Bij twijfel, contact opnemen met de docent V. Merk (tst. 2319). Inschrijvingen bij het secretariaat van het CTT, TR 2.09, tst. 2912.

Het college OH030, **Muziek-akoestiek**, begint op dinsdag 30 november, 3e en 4e uur, in IPO zaal 0.11. Het is een keuzevak voor alle faculteiten waarin geluidwaredoelstellingen worden behandeld. Docent: Prof. dr. A.J.M. Houtsmas

Het college OH080 **User Centred Design** van Prof. G.W.M. Rauterberg begint op donderdag 9 december om 13.30 uur in de colloquiumzaal van het IPO. Inlichtingen secretariaat IPO tst. 5200.

/VU verbiedt duivels affiche

De gebouwendienst van de Vrije Universiteit Amsterdam heeft een affiche van studentenvereniging L.A.N.X uit de gangen geweerd. Volgens de dienst zou een op het affiche afgebeeld duiveltje aansluitend kunnen zijn. Het ging om een aankondiging van een bijeenkomst waar oud-Propria Cures leden zouden komen spreken. "We hebben niets tegen het affiche op zich, alleen het duiveltje mag er niet op", zegt een medewerker van de gebouwendienst in Ad Valvas. Het affiche was onlangs toch op de universiteit te vinden; zonder stempeltje van de gebouwendienst.

Verkiezingen 1999

Op 9 december worden er verkiezingen gehouden voor de geledingen personeel en studenten van de universiteitsraad en de faculteitsraden, alsmede voor de personeelsleden van de dienststraden en de medezeggenschapsraad.

De zittingstermijn van de nieuw gekozen leden vangt op 1 januari 2000 aan. De uitslag van de verkiezingen zal het Centraal Stembureau op 13 december vanaf 13.00 uur bekendmaken in de Dorgezaal van het Bestuursgebouw.

Het Centraal Stembureau heeft in een zitting van 12 november overigens vastgesteld dat voor de geleding personeel van de faculteitsraad van de faculteiten Biomedische Technologie, Werktuigbouwkunde en Scheikundige Technologie en voor de medezeggenschapsraad van het IPO en de dienstraad voor de Stafenheden/SAI niet meer kandidaten zijn dan er zetels te vervullen zijn. Dat betekent dat de desbetreffende leden automatisch, zonder verkiezing, zitting krijgen in de betreffende raden.

De universiteitsraad van de TUE kent een aantal partijen en geledingen. De raad bestaat voor een deel uit vertegenwoordigers van het personeel en een deel uit vertegenwoordigers van studenten. De lijst Groep één bevat kandidaten uit de twee geledingen. De Progressieve Fractie bestaat uit student-kandidaten. De groep P-UR bestaat uitsluitend uit kandidaten die het personeel vertegenwoordigen.

Stembureaus

De stembureaus bevinden zich op 9 december op de volgende locaties: Paviljoen zaal K.10 (Technologie Management), HG 6.07 (Wiskunde & Informatica), N-laag A 1.56 (Technische Natuurkunde), W-hoog zaal 1.102 (Werktuigbouwkunde),

E-hoog, Jonkerzaal, vloer 1 (Elektrotechniek), collegezaal STO 2.91 (Scheikundige Technologie), Hoofdgebouw 4.95 (Bouwkunde), Traverse, zaal 3 (ICTS, IEB, SPO, IAD, SFI, SAI, SVG en OSC) en het Hoofdgebouw, in de hal bij de receptie voor het Facilitair Bedrijf, de Bibliotheek Algemene Zaken en STU. De stembureaus zullen van 9.00 uur tot 17.00 uur open zijn. Wie meer wil weten over de verkiezingen kan terecht bij de website <http://www.tue.nl/actueel/verkiezingen1999>. De uitslag van de verkiezingen zal op 14 december op deze site te lezen zijn. / ●

Eerste sneeuwpop

Opeens was hij er. Nog geen halve meter groot, opgetrokken uit drie ballen sneeuw. Fier en statig hield hij op donderdag 18 november de wacht bij het Hoofdgebouw terwijl om hem heen de eerste winterse sneeuwvlokken neerwarrelden. Die eerste, vroege sneeuw werd overigens niet door i-

dereen op prijs gesteld. Die donderdag registreerde de politie in Zuid-Oost Brabant 35 aanrijdingen. Het verkeer op de grote wegen rondom Eindhoven zat volledig vast. Van de sneeuwman was de volgende ochtend overigens geen spoor meer te bekennen. Foto Bart van Overbeek

Effe zeuren

Mark van Stiphout

Dat de TUE een bijzonder staaltje stadslandschap in Eindhoven is, is een bekend gegeven. Nergens vind je zoveel grote grijze gebouwen (bewoond door grote grijze geitebrijers) bij elkaar. Maar afgezien van de architectuur heeft het TUE-terrein nog meer bijzondere kenmerken, die haar zelfs uniek maken in Nederland. Neem nou de wc's. Afgezien van het feit dat de lucht die er hangt een Helmondse shoarmaboer zelfs doet twijfelen aan de kwaliteit van zijn shoarmasaus, is het vooral bijzonder dat de wc-deuren zo kaal zijn.

Ik heb niet zo'n fanatieke stoelgang dat ik alle toiletten op het TUE-terrein al bekeken heb, maar zo ver ik weet zijn ze zo wit als de volle manen die op de brillen van deze toiletten vertoeven.

Waar in Nederland vind je nog wc-deuren die zo schoon zijn? Zelfs de zedenpolitie in het meest streng-gereformeerde Friese boerendorp heeft meer leven op haar toiletdeuren aangebracht.

Is het zo dat het kantinevoedsel dwingt tot constipatie-activiteiten die alle mogelijke concentratie opeisen? Of is dit weer een teken van de slappe houding van de TUE-studenten? Maken ze zich om zo weinig dingen kwaad, dat niemand vol van frustratie het kleine kamertje opzoekt om wat stoom af te blazen op een mooie deur?

Als dat het geval is, verdienen de kackers van bedrijfskunde enig respect, ondanks dat zij eerder in deze rubriek minder gunstig belicht werden. Sinds de toiletten in de kelder van het Hoofdgebouw gesloopt zijn, zijn de wc's aas de kantine in het bedrijfskundegebouw de enige overgebleven toiletten die nog blijk geven van enig maatschappelijk bewustzijn.

Dat is een zeer slechte zaak! Studenten behoren toch betrokken te zijn! Ze horen om het minste of geringste de straat op te gaan, protesteren tegen de gevestigde orde! Maar als zelfs tijdens het berijden van de porseleinen pony, tijdens dat uurtje van bezinning, de student zich niet meer durft te wijden aan maatschappelijk-heikele onderwerpen, wat is dan de betekenis van academische vorming?

Wie ook 'effe wil zeuren' over zaken die betrekking hebben op de TUE, kan zijn of haar bijdrage emailen naar: cursor@cur.tue.nl.

Ja-woord Service voor geluk en liefde

Voorwaarde is wel dat de partners instemmen met de 'Geloofte van Ware Liefde'. De Ja-woord Service heeft ook de TUE-studenten als mogelijke doelgroep ontdekt en adverteert behalve in huis-aan-huisbladen nu ook op diverse informatieborden van de universiteit. "Het is moeilijk een goede partner te vinden", zegt de Tilburgse Marian van Hofslot, een van de initiatiefneemsters van de Ja-woord Service. "Wij zijn er om daar in te bemiddelen. Mensen die zich bij ons willen inschrijven, hoeven alleen maar een formulier in te vullen. Op basis van die gegevens brengen wij ze in contact met andere, gelijkgezinde, mogelijke partners." De Ja-woord Service richt zich, de naam zegt het al, op het samenbrengen van mogelijke huwelijkspartners. Er is wel één voorwaarde. Wie zich inschrijft bij de Ja-woord Service belooft te zullen leven volgens de Geloofte van Ware Liefde. Een gelofte van trouw, zuiverheid en sociale betrokkenheid.

De Ja-woord Service maakt deel uit van de Familiefederatie voor Wereldvrede en Unificatie. Die vereniging is op haar beurt weer gelieerd aan de Family Federation for World Peace and Unification, een organisatie die in 1994 opgericht werd door dominee Sun

Wie op zoek is naar meer geluk en een blijvende relatie kan gebruik maken van de Ja-woord Service Nederland. De service wordt verzorgd door de in Tilburg en Breda gevestigde Familiefederatie voor Wereldvrede en Unificatie en is bedoeld om mensen bij elkaar te brengen die op zoek zijn naar een serieuze relatie.

Myung Moon en vrouw. Sinds 1996 werkt de organisatie internationaal aan de wereldvrede. Dominee Sun Myung Moon is vooral bekend van de Unification Church die hij in 1954 oprichtte en wereldwijd vele volgelingen, zogenoemde Moonies, heeft. Meneer en mevrouw Moon noemen zichzelf de 'True Parents'. Sun Myung is de 'True Father', zijn vrouw de 'True Mother.' De Unification Church, ook actief als de Unification Movement, predikt ondermeer gezonde liefde. Voor

jongeren van 16 tot 23 heeft de Unificatie Movement een eigen club; de Free Teens Club. Volgens de Free Teens doctrine wordt je pas een gelukkig en gezond mens als je, tot je huwelijk tenminste, afziet van seks. Want, zo staat te lezen in de 'Handleiding voor Ware Liefde' van Free Teens: "Onthouding is de meest betrouwbare en praktische manier om gezond te blijven, want je bent niet afhankelijk van pillen of condooms die je wel eens zou kunnen vergeten, of die niet goed werken. (...)Onthouding geeft 100% bescherming tegen zwangerschap en seksueel overdraagbare aandoeningen, en vermindert aanzienlijk het risico voor emotionele problemen die voortkomen uit vroegtijdige seksuele activiteiten."

En – om het cirkeltje rond te maken – het actieprogramma van Free Teens is ook weer te vinden op de website van Ja-woord Service. Kunt u het nog volgen? "We zijn inderdaad op de hoogte van het werk van Dominee Sung", beaamt Marian van Hofslot. "Maar de Ja-woord-Service staat daar redelijk los van. Wij willen alleen mensen bij elkaar brengen. We hadden ook een breiclubje kunnen beginnen, maar we hebben nou eenmaal voor deze opzet gekozen."/

